VIRGINIA

John Carter Brown
Library
Brown University

05 1809

+

Cosas notables de las Indias occidentales

RPJCB

229

La Virginia descubrieronla los Ingleses
q. llevo a hazer la colonia Dns Richardus
Grenvil equestris ordinis anno 1585 a costa
de Dn Waltero Raleigh equestris ordinis, fo
dinar. stanni prefecto ex auctte Serenis.ª Anglie
Regine Issabela, hist.ª scripta anglico sed
a Thoma Hariot eiusdem Walteri domestico
ut regionis situs observaret commun. nunc
autem latio donata a C. C. A. francof. ad Moe
num typis Joannis Wecheli sumtibus vero
Theodori de Bry. anno 1.590.

si dicunt invenisse

Las armas de Inglaterra las flor de lises y los leo
nes y la jarretera por orla Honi soit qui mal
y pense. tiene la Virg.ª al medio dia declin.
al occidente el promont.º tremendo, ~~medi~~
~~mediodia~~ que se alarga hasta el occidente
formando una isla y muestra varios promon
torios de tierra firme q. se llaman c. Wazevoc
ne uucooc en uno otro Secotoe Cotan, el de
afuera Croatan Paquivvoc a l'occid.
el arbol Jrynez. entre occidente y septen
trion el seno Chesepiooc y el promont.º Apany

encima del promont.º en lo inferior el be
la tierra de Secotan, a la otra p.te la tierra
Weapemeoc, entre el promont.º y la tierra
firme la isla de Roanoac.

ay en ella seda, lino alumbre Pez. Resina
sassafras mesir q. el Guiaco, Vino q. nacen las vi
des sponte, aceite pellejos &c, Vmones tin
turas Acucar. Maiz Aves, raices ett.
es parte de America – estan desnudos sino ~~las~~
~~cuerpo~~ por la mitad del cuerpo con pieles usan arco
extorylo i flechas ex arundine multos Deos
credunt qui Montoac appellant, diversos ord.
unum supremum ab aeterno sic mundum creaverat alios
creavit ut essent instrum.ta ad reliqua facienda
dicunt Solem et lunam tamquam semi Deos et instrum.ta
alterius ordinis precipui ex aquas f.mei facta
exque Dij omnes creati visibiles et invisibiles
condiderunt; dicunt mulierem f.mei creatam
quae concepit ex congressu unius Deorum inde plures
liberi, inde ipsi

Tabaco abundante

cyni et plures avium Pavones ett.

Sacerdotes clamydibus ab hum.º ad poenam usum
tr. Magi sunt, epectire in Dionis sangui
nis faciunt si aegrotant vel morbo com
pruntur. cymbas adsi candi ex arboribus
magnis faciunt, eas igne deijciunt ad ra
dices apposito igni ramos et consumunt et
igne cavas arbores reddunt radices concas
figulina vasa mulieres facere norunt a d
concoquend. saltant in rebus festis
cera Agri excultis more al velatam
capita experimentibus morbis potitis fluxus
asthmans et qui aut velant vel unioner, indorso
in poma habens in ossa pusa lancis unus duas vel
tres et eis similia & dignoscitur cui regno pareant

1

Virg. incola gallinaceae cristae instar capillorum cirrum durum obsidentes corporibus, tegunt viri et foemina ab umbilico aut supra ad genua usque. Deos eis credunt sine ulla lege nostra nisi quod de immortalitate animarum credunt. corpora pingunt sed differunt a Floridae incolis

En la Virginia ay Tabaco.

omnes Deos dicunt Sab. hinc denique eos Kewasowok appellant, unicum Kewas, templa illis erecta machicomuck, aiunt immortales credunt animos quae fecit vel ad deorum felicitatis translata credunt vel ad ingentem foveam seu scrobem, quae in extremis fere mundi finibus procul ab ipsis versus occidentem sitam esse dicunt ad perpetuum ignem. ipsum locum ipsi Popogusso appellant, aliquae exhibent eos qui vi hedocerent reviviscerunt, daemonis vane ludibria, maechinam esse fructus plebe ... tr.

Commune omnibus putare Europaeos semideos et offensa nostra magnificare, si nos offendissent placare cupere Deum nostrum si ipsis male accidisset ... idgrossallen, etc. ... Larchi fingunt mira cula ut sunt angli fingit, Icones insculpsit et incidit Theodorus de Bry. in eo libro quinque sunt imagines pictorum olim britannorum ut imagines indorum referunt pluxes eorum ex Indis pili incedebant ut ex historiis legere est Virginia pingebantur, sed hae floribus. foeminae ferarum imaginibus. sibi hunc est. etiam viri, ut gens est armatae. Britannos enim coloribus corpus inficere solitos Julius Caesar lib. 5. de bello gallico ut et Plinius lib. 22. cap. 1. Dacos sarmatas, Britannos se inficere, eos glasto plantagine ste quae caeruleum efficit colorem. plinius aut aethiopum colorem imitari ad has imagines conformis Herodianus lib. 3 in vita Severi et cum Britannis bellum gessit. et claudianus meminit pictorum Scotorum. Herodianus ait apud ipsos loricae galeae nec esse, dum enim impedimento id est transgrediendis palludibus.

Pars Americae, quae continet narrationem eorum quae in Florida Gallis acciderunt secunda in illa navigatione duce Renato de Laudonniere classis praefecto anno 1564 authore Jacobo le Moyne cui cognomen de Morgues, Laudonierum in ea navigatione secuto cum iconibus a Theodoro de Bry. leodiensi francofurti anno 1591.

La Florida la llaman los ntes la guaza, llego a ella por Mexico Pamfilo de Narvaez = llamola Juan Ponce de leon Florida domingo de palmas a florillas, ter Galli mentiuntur a se impositum.

257 Las armas principales de Saxo[nia] son las dos espadas de baxo de las barras atravesadas con la corona es elector y Archimariscalcos.

A la florida fueron S.or Ponce fernando Soto V[...] lo mos frailes Dominicos sub eferdin[an]do eslaro lo s. eg primo Joannes Ponius legionensis inuenit licet Marcus Vrbanus Calueto Gallus in tractatu de nouo orbe quem ex Henrici Benzo nij historia italica scripta collegit originis inuentio eius paulo antiquiorem facere etiam a Gallis inuen toribus sub Regis Britanniae Henrici sceptri ... auspicijs deducit falso quidem; sed illi mi Hispani ab Indis necati sunt dei

Ordinis a descriptione florida. Virg. 6. aeneidos de tota America loquitur sed nullo modo olim dentis in insula antiquis incognita. colon des cubrio anno 1492. cinco años despues Americo Vespucio por orden del Rey de Castilla vocatur soler America Brasilia et terra papagalli pares auctore Postello a Polo ad Polum excepto freto Magellanico ubi desinit quinquaginta duobus gradibus ultra aequatorem.

Intres partes diuiditur. quae ad polum Articum siue settentrionem vergit noua francia dicitur quod anno 1524 Joannes Verrazanus florentinus missus a franc[is]co I et eius matre regni praefecta obseruauit totum illud littus marinum quod a tropico cancri fere sita 28 gradu usque ad 50 protenditur et ulterius versus septentrionem, atque Hispani ipsi illus Americae partem terram francicam appellarunt, latitudo eius a 25 gradu ad 54 ad septentrionem longitudo a 280 ad 330 orientalis eius pars a recentioribus Norumbega dicitur ad sinus usque Gamas extensa quo a Canada Cadox Robertvallis et Jacobus Carterius peruenerunt anno 1535) discreta est circa hanc multae sunt insulae et inter eas terra del Labrador ad Gronelandiae pertinens occidentalis multas quidem cognitas habet ubi quiuira Ceuola Astatlan et Techichi chimichi. Meridionalis floida appellatur Borealis pars plane est incognita

La 2. es nueva españa incipit a tropico cancri ubi 25 gradu ad nouum habet multas insulas adiacentes usque quas nominant Antillas quas primaria Isabella et Hispaniola tota longitudo complectens et Mexicano sinu eorum in ius est 70 graduum a 245 usque ad 315 longitudo et arcta est italiae modo.

Virg. 6. aeneidos
— iacet extra sidera tellus
extra anni solisque vias ubi caelifer atlas
axem humero torquet stellis ardentibus aptum

3a America pars Peria, ampiaè a dmod eiq altitudo a 10 gradu cis aequatorem ad 52 trans aequatorem nempe ad fretum Magellanicum forma eius ovalis undique admodum cognita qua magis in latitudinem patet 60 gradus continet, inde ad utramque extremitatem paulatim gracilescit, in qua sub eius [illegible] sub tropico Capricorni habitavit. Villagagnonus

Villagagnonus in [illegible] Paysdias [illegible] ad Indias=

eam francia antarctica appellavit quam ad polum antarcticum sendit ut Europa ad Arcticum=

Noua francia eiusdem fere amplitudinis cum tota Europa eius tamen pars magis cognita est cuba est Florida eius promontorium centum leucis in mare proijcitur ex adverso habet 25 leucis distante insulas Cubam quae di Isabella ad orientem Bahamas Lucaias ad occidentem Mexicanum sinum=

quando ponunt se [illegible] succo quem Cali nedicitur Floridenses libere convenierunt quo [illegible] in aliquo loco [illegible]=

Floridenses comam alunt quam in nodum colligunt ut gerant capiti imponunt videantur, verenda tegunt, utique cingulo e pelle cervina confecto, foeminae arboris musco et eorum corpus punctis pingunt

Florida Lobos lucidi et fodi coloris, nudi nisi quod se obscena ex una pelle cingunt pingunt. arcus habent et sagittas cum mucrone sagittarum piscium dentes et lapides= foeminis et infantibus imbellis parcunt, nulla religio habent solem lunam adorant, magos habent, lue venerea laborant, in foeminas et virgines quas filias solis appellant amore dediti sodomiae, Reges plures uxores habent prima ducta pretiosior ex ea gerere des, relinquunt uxores, abundat regio hermaphroditis qui omnes fere labores ferre coguntur.

Laudomiero fue de se Atre de gracia al Canarias ad fortunatas quas nautae gens Canarias vocant Hable de gracia portus gratiarum. Aumo tellure sedebant Floridenses simiae more, Laudonnierus

Falso quod Laudonnierus.

et nom. Carolina a Carolo IX Rege Gall. arcem extruit in ces ca flumen May. Los gran celes que fueron con Laudonniero, eran herejes.

Apalatcy. Apalatcy montes en la florida donde ay oro y plata, conjurat se falta a Galli Laudonnierus vincit et carceri mancipatur. in Hispan. novam mittunt ad hanc fere hac causa. per lunas tempora metiuntur, et menses numerant pere oes Indi

Hispanos quod apud Indos versati fuerat Galli male [illegible] ne se Indi credant [illegible]

La barca del arbol canoa - Laudonnierus liberatur.

Galli in nova Hisp. [illegible] in insulis Cubae deperiunt et naves depredantur [illegible]

Smiola parvissima dicta saepius apud Gallos - Galli ferunt ab Hispanis [illegible]= Galli in Indos crudelissimi alimentorum congrendorum causa illos verberant, et domum eorum incendunt. Galli diruunt arcem Carolinam, Johannes Ribaut aut Ribaldus Laudonnieri successor. octo Hispanorum naves Gallos adoriuntur= dicunt Galli eo quod [illegible] [illegible] ivisse cuius limites [illegible] 300 vel 400 millia [illegible] aberant sed [illegible] falso cuius universam indiarum conquestam et debellasse et castella [illegible] regibus attributae meum [illegible] in laboribus [illegible] [illegible] satis constat

Por la demarcacion es de oriente y al poniente mas ... al sur, por el occidente ... del Brasil por el oriente a la isla del Borne

Hispani vsi sunt ductore Fran^co Ioanne Gallo qui Suos seduxerat vt necdum infame facinus a Galliis abesset,

Gallorum nauibus ad scopulos allisis Hispani tota nocte iter facientibus quamuis in tempesta et imbribus e caelo cadentibus ad arcem Carolinam deveniunt, eam occupant, occisis Galliis Ribaldus a ~~Ioanne~~ Iacobo filio desertus qui in Galliis se contulit, patre ~~[illegible]~~ in grauissimo periculo derelicto — fere octingenti Galli et plures periere. ipsi Galli fatentur esse haereticos. dicunt enim Hispanos ipsis infensissimo esse animo, religionis causa. †
mentiuntur Galli dicentes Hispanos iurasse Gallorum haereticorum vitam conseruaturos. ✠

† Hispani dicunt se trucidare Gallos sed Lutheranos, Dei, atque Virginis Mariae hostes. et vere, propter quos quod Hugonotes seu Calvinistas Lutheranos appellarunt errore in milite exiguimomenti.

in Florida aegroti mediis e fronte sanguine re ex sugunt quem sanguinem foeminae lactantes bibunt vt lac fiat praegnantibus vel iuuenes fortitudinis causa. Cocodrili in Florida mihi acis maiores caro eorum potest comedi nisi ob odorem est enim candida sed Moschum olet

Prosequitur in eadem 2^a parte libellus supplex nomine viduarum orphanorum, cognatorum et affinium eorum Gallorum qui anno 1565. trucidati sunt Floridae ad Carolum IX Franciae Regem vindictam postulantes. hic dicitur periisse in ea Galliae antarcticae parte quae vulgo Floridae nomen habet, errat scriptor etenim illa Gallia antarctica non est sed arctica ad septentrionem. rem infinitis narrat, ex eo, bello confecto desertum Hispanos esse Petrum Melend. dez, ergo in vindictam facti anno 1567 Gourguedus quidam Burdigalensis tres naues ~~[illegible]~~ necessariis instruxit atque Floridam petiit, et nocte indorum duce arcem oppugnare coepit Hispano qualiquot occidit. Mense aprili anno 1568. vniuersa regione a Galliis aduersus Hispanos commota — quam anteq Galli — pariter ac milita gallorum a nido Gourgueni, — etiam Melendez ex Galliis trucidauit eius inuentum imposuit vero Hispanis, hoc non facio tanquam Gallis sed tam quam Lutheranis.
Floridensis fluminis mensis numerat

Interea Rex catholicus Regem Caroli Franciae orat vt de latrone tam pernicioso poenas sumat, vnde Gourguedus se fuga occultare coactus est, aliquando cum Don Antonio aduersus Philippum 2 participans morbo correptus interiit

3^a pars America continet historiam Brasiliae a Ioanne Stadio Homburgensi Hesso, item narratio profectionis Ioannis Lerii Burgundi, item colloquium Galli ipsorum idiomate conscriptum ab eodem Ioanne Lerio iconibus illustrata studio Theodori de Bry Francofurti anno 1592.

Su Mᵈ

Su Mᵈ

Brasilii vultu, ... capitis ... occipite excepto ... capillos tondent monachorum modo ... maiores suos ex viro ... humane ...

... magna miracula dicerit, ...

... Regni ... plures uxores habent, ...

... summo mane ... infantis ... Africanus ...

... nomen ... ut occidant solicitant.

el Rio marañon de orellana y de las Amazonas ...

Estrecho de Magallanes, ... Tierra del fuego ... y de la nevada ... isla la Vaca

... cabo de los fuegos ... cabo mal conocido, ... cabo del ...

Isla de cadiz

Las armas de Guillelmo Duc de Bavᵃ son dos Leones en palo ... y por orla ... de armiños

~~Brandenburg...~~ Urᵗ incola ... magni ... sequuntur ... quippe qui ... credunt; ... veneranda ... solem adorant, ... semper ambulant tam viri quam femine, ... Sacerdotibus persuasi. Maraka ipsi appellant,

los electores el fedᵒ palatino de ... leon ... como Bavᵃ pero uno solo ... con cruz, ... Saxª ... aguilas ... Brandenburg. aguilas leones ... archicamerarius. Treveris ... en palo y tres cruces archicancell. Gallie et regni Arel. Colonia cruz grande ... archicancell. de Italia. Mogª dos ruedas ... archican° de Germª.

Ecclesiae ... ex diametro per centrum terre habitant sunt Antipodes. ...

Extreme occidentis ora ide Hispania, et extremi in ... Antipodes ... compostella ... Cabo de finis terrae ... America, ex diametro in inferiori ... terre nobis oppo... hic est,

Nicolaus de lira consentit globum terre ita aqua ... ut alteram ... mundi ... sit ... nullo modo habitari posse. ... torrida.

Galeotus de rebus vulgo incredibilibus, ... Gaspar ... Witrus,

Joan Stadio ... 83 dias de lisboa al Brasil. anno 1547. in Portugalliam rediit, iter anno 1549. Hispali in America solvit Regione Rio de la plata ...

deri qui eum obtinere non posset in Insulis S. Vin-
centii deferri ibi Lusitani opera nauata arcem
defendi ex animmenti Ingim Insbis capite eo [illegible]
ne occideret.

ex vrbe Dar Diepensi, Dieppa est prope Nor-
mandiam ~~[illegible]~~ erat nauis Belle
re q vehebat gallum q Stadium deuorandum esse
dixit, adeo qui nauem spectabant q Stadius pro
[illegible] intra regnierant

Gallus Ioannem Stadium deuorandum esse dicit Brasiliensibus
Cercopitheci son Micos. In portu Rio de Ienero
Gallicaque nauis aduentat lignum Brasiliani vehen-
di causa, ad eos natat Ioannes Stadius illi eum recipe-
re nolunt sed repellunt, o crudelitatem, illique dé-
derunt a Brasiliensibus vrandum.

Dicit deinde aduenisse gallos alia nauis, dicuntque
Galli in Ioannis Stadii gratiam aduectos, sed quis
illos misisset ignorabatur. etenim si Lusitani inimici
gallos id dixerunt, vnde de illis sciuerunt, nisi
gallus ille qui illum comedendum esse velle fore dixit et
dicit.

Galli illi in nauem recipiunt nouem mensibus
captiuus eum deuorandum detinet, anno 1555.
die 25 februarii in Galliam appulit, dicit simile
decem nautae qui illum a quaerens ore referebant
qui dixerunt gratias agere argaceo exsiccaque
neque concessisse illos nolle iter in terram illis descendere

Liber 2 historiae continet tugim, imoans conquius
Rio de Ienero eiusque Ioannis Stadii mores eorum
et caeremonias quae vtuntur antequam deuorandos
occidant saltant n. et saltare illos faciunt.

Ioannes Lerius in Brasiliam nauigat
anno 1557. 1557.

Ioannis Lerii Libe. Brasil. summum bonum, dum
Cap. 2
quae merito in hostes vlciscuntur consequenda consti-
tuunt, quod olim Romani hodie Turci, vsu
venit

Iuuen. Sat. 12.

I nunc et ventis animam committe, dolato
confisus ligno, digitis a morte remotus
quattuor, aut septem si sit latissima taeda.

ait Lerius Burgundus at infidelitatis Lusitanis [illegible]
describendo myoparone crudelitas adeo nisi exercere
vt Hispanos Lusitanis inimicos [illegible] nauigium
conuertit ne [illegible] quid nauticarum relicto
velis dilaceratis Scaphaque ablata qua se [illegible]
sustinere non poterant: in hoc consilio et vincere
viderentur miseros si de possessione [illegible] [illegible]
[illegible]. nam nisi aliunde scapha [illegible]
[illegible] [illegible], certissime aut naufragio
[illegible] aut fame periisse. Erat classis Guber-
nator [illegible] Villagagnonius

Cap. 7 Galli turpissime fidem frangunt Hispani et
Lusitani.

Vulturno, ventus, Brasilii Gallos Mair
vocant, Lusitanos Peros. Item Brasilii Arabouten
dt.

Neutros in naumachiis excellere dicit eosque
vanitate Lusitanis opponit.

Cap. 3. Et de piscibus volantibus aliisque [illegible]
ir albacoras dorados que hic capitulo sub hominis [illegible]
zona et [illegible] marini

Cap. 4. sub torrida zona summi calores aque fasem
ee in medijs undis tantaly perire siti nec aque
marina usui, siue per cerz collata aliser ve distillare
sed res salsæ ~~salite~~ aqua marina abluta ex hig dulcescunt
q. si fontana abluantur.

ait se cognouisse Joanes Meuniz Harefordiensis q.
cum lit. nesciret cognoscendo astrolabo cartis nauticis
ex baculi Jacob peritia nulli cederet.

q.do estae el sol en la linea, a 5. ~~Kal.~~ Abril y los los dias de sette
q. no ay debaxo de los dos polos, en vn dia tienen noche
y dia ~~luz~~ porque son iguales las dias a las noches.

los marin.os vsan echar en la mar a otros los que nunca
han visto la linea q.do llegan a ella.

el Polo no se ve sino dos otros grados dessaquí dizen que tiene vna
nubecilla blanca y 4. estrellas en cruz

Delfines militari orde incedit alijs piscibus sociati.

Cap. V. llego al Brasil en Marzo 1557. los Margaiates
enemigos de franceses.

Los Papagayos buelan juntos como codornices y se sientan
dandos como tortolas.

Cap. 6. el lago de Jenero en el brasil como el de Ginebra
Villagagnon un frances famoso en el Brasil que edi
fico vna fuerça que llamo Colim porque a imitacion que para
morla nosotros los romanos

Cap. 7. los Indios no son vellosos credent aut hom. que primos
~~ornati~~
Los Brasilios a los alemanes llaman guoniaj . con
los Portugueses Maria=

ait Lerius ob varios gestus a nostris differentes alien. ob
diversis eos poluissa ve exacte referre difficultatem
est.

an feminæ barbaræ nudæ ad libidinem provocent. ait. quamuis
inspectas reuereatur tum incultu illa nuditate adhibitis
pellici non est verum, iguro splendidi cultus supposititias
comas capillos calamistratos lacinias et vndantes
vestes armilla preciosa ett. plura incommoda ex nuditate
parere.

Cap. 8. panis quem vocant Caou-in ex radicibus farina aut recentes
optimi ee saporis sunt ~~ha~~ abde alendi facultatis et facile ee eas
concoctione ait. no tienen hora de comer=

Lavo me después en lisa despues de almorzar era Vhete agua
dulce Vheen agua sallade

Cap. 9 bufones illi ni venenati Jaguaraou son antes como
bueyes ~~—~~ para comer.

3 266.

Cap. 10. Avis flava Avis flava, Indi Cani de Ioue Cani de Ioue, etc.

Cap. 11. fatetur nunquam se vidisse piscem ullum qui ad humanam accederet formam. gustan los Indios grandemente de ser alegres liberales, y sinedos agradecidos.

Cap. 12 que el arbol brasil se llama ybirapitanga, es muy seco no hace humo. a que quenta del bassallo que le preguntó que se llevavan tanto brasil y pues el mercader se moria que era necesidad dexar a los hijos pues se quedava la tierra de adonde lo que podrian buscar.

Petrus Bordonus Gallus Tornator peritus a Villagagnone in [illegible] na afficitur cum illi vascula pulcherrima ille redderet ex ebore Musa Venetus rosa, ex lagynto et [illegible] macrolis in commercijs in Brasiliam, de palma et dactylis agerem

Ergo cap. 12 concludit, quadrupedes etc. [illegible] dissimilia nostris

Cap. 13 fistulas faciunt ex ossibus humanis [illegible] inimicorum mactatorum.

ibi quod lupos venantur ululatibus utuntur necesse est.

Cap. 14 ait mulieri quidem iactus macilentas seductas esse vt preces nominibus sic illos appellat [illegible] de lagrimis gebas fundere quod modi dulcius [illegible] [illegible] varij modis affundi videre sed enganados de galo

Vero mirum narrat Cap. 14 - videlicet, captivi a Barbaris servati qua de occidendus et epulandus, vivi vxores dari, [illegible] viros feminis) imo non dubitat ut captivus apud se haber [illegible] in vxorem illi [illegible] Barbaris quod aut ipsorum offere dominus [illegible] enim ergo [illegible] [illegible] quatro dagenuit ut quod ad mactationis tempus nominibus vt alacriores [illegible] morthas necn oportet [illegible] macerati [illegible] mactabitur nec campus [illegible]. [illegible] nec [illegible] nec malle nomi gaudeant feminas [illegible] enim vetulas quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] properare, [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] capnica [illegible] occidi et comedi [illegible] [illegible] [illegible] mactatus vxor adhereat aliquamdiu ploras [illegible] [illegible] [illegible] deinde [illegible] [illegible] carnibus [illegible]

Iudaeos in Aegypto Cyrene et Cypro homines [illegible] mos occidisse [illegible] carnes quod [illegible] sanguine [illegible] pasto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] referre quo Barbarus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] exercent, sed [illegible] illi [illegible] [illegible] deinde

ait. primitias quod capti[illegible] erant grande
[illegible] filios recens natos vel adultiores
et vocant eicum n. ex [illegible] [illegible] [illegible] —

Deinde Europeos cum illis carnes humanas apponerent
illis vesci nolentes aiebant [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] Germani in compotationibus et insania crescere
barbaries ut qui mactantur [illegible] consentit [illegible] [illegible] esse
adeo oblonga id n. in [illegible] el [illegible] [illegible].

Callandre lib. 10 cap. 12 en la perdida de constantino
pla del [illegible] [illegible] [illegible] el cadaver y lo enterro =

Nullos relig[illegible] haben [illegible] [illegible] adorant [illegible]
ab beneficentia illis dicunt [illegible] ignorare. cap. 15

[illegible] an utilis negat [illegible] Socrates apud [illegible]
[illegible] dicit n. [illegible] [illegible] contra Cicero contra
omnes.

Dominici autem dicebant barbari Europaei esse [illegible] illi
[illegible] [illegible] valde timent, dicebant [illegible] illi apud
[illegible] [illegible] esse neque. animas immortales fuere de
[illegible] eas [illegible] verum [illegible] coluerunt, [illegible] ultione [illegible]
[illegible] de hostibus et quam plurimos mactarunt, iri post al
[illegible] in [illegible] amoenissimos [illegible], [illegible] vero
[illegible] de [illegible] patriae cura inglorii vixerunt
[illegible] ab [illegible], cacodemonibus [illegible] in [illegible]
[illegible] cruciandas vivere. [illegible] dicere illa
[illegible] longa Socratis peregrinatio [illegible] elysii campi
[illegible] videbantur dicere Esseni apud Joseph. de bello
Jud. lib. 2. cap. 7.

Indi a daemonibus cruciantur =

Gomara lib. 4 cap. 129 ait [illegible] credere et corpora
resurrecturos ~~Hebraeos~~ [illegible] [illegible] de bello celtico id
de Germania [illegible], Caribes [illegible] [illegible]
[illegible] spiritibus commercium habere, [illegible] [illegible]
barbari [illegible] [illegible] vindictam [illegible] ab [illegible]
illuduntur, aliqua apud [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] quos male colunt [illegible] [illegible] lunares
[illegible] [illegible] menses aut anni =
barbari dicunt fuisse [illegible] [illegible], de Deo vero [illegible]
[illegible] andre [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] illis trade
[illegible] symbolis [illegible] maledictionis inde bella et mutuae occisiones

Insulae in [illegible] regiones [illegible] [illegible] mare [illegible]
[illegible] [illegible] terra sancta [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] - Sap. 12
[illegible] = [illegible] in sanguinariis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] odio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] = [illegible] [illegible] =

Cap. 18 docet Gallos, Henricos Barbaros confirmasse in eo errore inquisitum esse erbaria apponendi extra sepulcra quod putant eis defunctis cadauer cacodemone deuorare.

Cap. 19. collogq continet latino oratione

Gomara lib. 4 de hist. gener. ind. cap. 126 auct. quod aquatore niues inuenisse Hispanos aut in Peru ...

Diogenes laudabat eos qui nauigandi consilio inito minime tamen naui ...

Cap. 21. pene oes qui ... fame perierunt, ...

Sed Joanes Sebastian Cano ...

Hieronymus Benzonius ... Sed Theuetus demonstrat ...

In cap. 3. ... breuiter explicat nauigationem Nicolai Villagagnonis ...

El pico de Jayde es el Atlante de los antiguos de allí el nombre del mar Atlantico

4 quarti continet Historiam Hieronimi Benzonii Mediolanensis de reperta India occidentali a Christophoro Colombo anno 1492 ...

Indi ... examen ... se defendendi causa =

In hac ... Hispanos excussat, ... Hispanos ... aut nos ... Andrea Machiauellistarum ...

Machiauellis ... autor ... domine ...

autor ... indigna ... Domina ... cosilla ... nomina ...

... amo Irsino ... Ercolano ... translatio ...

... se eod. tempore ex Hispania solui ... ignorasse ...

... ortus e ... Placentia ... stirpe ...

Indi Hispanos Spumas maris vocarunt
ut pote e mari natos.
nec magis verebantur devorare illos Solis filios quam
Socij Ulyssis eius boves.
Magellanus Gigantes invenit pedes ferarum pellibus
involutos habentes calceorum loco sicut ursorum
aut aliarum ferarum pedes potius referrent quam humanos
Hac est ratio illius vocabuli Patagones quod se gloriatur
se primum invenisse Calceorum carentes.
Los vio tantos fuegos en la tierra que por eso tierra del
fuego.
Magellano observatio fretum tribuenda est quod reliquarum
navium socij fretum esse negabant et sinum duntaxat esse cense
bant Magellanus tamen fretum illic esse norat quem
ut refert in charta marina adnotatum viderat descriptum
ab insigni quodam nauclero cui nomen Martinus Bo
hemus quam Lusitaniae Rex in suo Museo adservabat
1519 id contigit exeunte mense novembris anni 1520
ingressi sunt mare pacificum, ita vocatum quod
tribus mensibus et 20 diebus confecerint iter 4000 leucarum
nulla interea experta tempestate, aut ventis ullis turbine illo
agitati sunt. Magellanus occisus est anno 1521 Aprilis 26.
Navis Victoria solvit Hispali 10 Augusti 1519. et Hispali
ad S. Lucar appulit 7. septembris die anni. 1522, ingressi
autem sunt die 6 et 598 ex Malucis solverant, emensi
sunt 14 U 460 leucas. Eius navis Nauarchus Canus
octavo Idus Hispalim pervenerunt, dixerunt Antonius Pi
gafetta et Osorius de rebus Eman. Regis Lusitani lib. 3.
Post hunc Franciscus Drak cum militibus Wilelmo Winter
et Humfredo Gilbert. Sed solus Drak mare pacifi
cum ingressus est ceteri labore perditi in Angliam reversi
sunt indicato fretu uno anno 1578.
Drak autem experiri voluit an falla navigarent ad septentrionem
nempe alind inveniri posset pergit in oceanum borea
lem penetrare sed ad 70 usque gradus altitudinis versus
borealem penetraret in immo frigore compulsus est ad aequatorem
descendere, et inde in terrenas seu maiores asque solvens
inde marcio mense 1580 superato bonae spei promonto
ri plemunthi septimo ... appulit Ercole Cavo la Reynaldo
del mense Marzo anni 1581.
Anno 1500 Gaspar Corterealis Olisipone solvens versus
polum arcticum ad 60 gradus usque ad Terra nuova navigavit
et inde reversus anno 1501. iterum versus illa loca rever
sus est fretum sperans invenire quo citius ad Molucas iret
sed cum illi accidit nunquam sibi potuit recalis memoria.
duo mei fratres aliquos in illo itinere ... gradus
... 54. gradibus nomen suum indidit. Sitne secuta
frater, Micael Corterealis 1502 fratrem quaerens duabus navibus
ultra nec comparuit alter frater Vasco fratres quaerere
etiam instituit sed ab Eman. rege prohibitus
1 tribus mensibus amissi

Anno 1507 Sebastianus Gabotus Venetus sumptibus
Regis Angliae Henrici 7. per septentrionalem plagam
Cataium penetrans primus inspicit Baccallaos detexit
quos hodie Britones et Normanni nautae la Coste des
Molues hoc est Asellos marinos orans appellant atque
ulterius usque ad 67 grad. ut ipse ait, sed frigore et densa
glacies regredi coegit. Anno 1524. Joanes Verazanus
florentinus ter aut quater navigans iussu Regis
Galliae Fr. 1. et matris Reginae Vicariae ut explorares an
continens floridae ad polum usque extenderetur sed desisto cone
tu, ideo quod Galli consentiri eam navigari quod fit ad Terras
novas Anglicae galliae abint sitas ad Asellos capiendos.
Anno 1525 naucleros Stephanus Gomez qui comes fuerat Mage
llano auspicijs Caroli V. investigavit fretum illud ad Sep
tentrionem sed nihil profecit.

fretum fortissequens Ⅰ porta polus

Tandem Martinus Forbisserus nauclerus Anglus duabus
celocibus egressus ad extremum ~~in~~ septentrionem navigans
instituit anno 1576 quo nullus mortalis adhuc penetrarat
ut investigaret fretum ad Cataium. sed cum eo pervenisset
imitatur navigationem per frequentem glaciem, sequenti anno
navigans sumptibus Reginae denuo instituit et ex orcadibus
insulis solvens cum navigasset inter occidentem et Austrum
ab octavo Julij ad 4 Julij detexit tandem continentem ex cana
dem [illegible] montibus sub elevatione 61 graduum in quo [illegible]
ac [illegible] Austria glacie et oceanum sparsa ingressus est
20 Julij cum 5 navibus utrinque claudebant se angustiae
rupibus et montibus perpetua nive obsitis in summa vero
erat tremit Regia. Vicum tamen communi voce
late auro abundanti et illius regionis quod tamen merum
fabulum est certa navigationem comperit et magno mercatorum
nimis credulorum damno. decidit anno 1579 instructa Regi
sumptibus 20 navium classi ut penitius eius canalis penetra
sed exitus incertus.

Anno 1504 Cariocas ex Sagittarij iaculis veneno tinctis [illegible]
fratres adoriri ceperunt.

Imperator 1° anno 1525 sanxit Madriti ut indi
mancipij haberentur deinde remedium cartela aut. fratre
Roderico Minorita Dominicano et fr. Barthol. de las Casas ex oibus
vivis. et theolog. declaravit ut oes Indi in libertatem vindicarentur
arbitror ipsos proponere habuisse cui inservisset publicis cordis
Regis Alexandri querelas tamen statim excitavit ut ipsi videa
et sepugno posse comprehendere quae vera quaedam amplecti
possint.

de naucleros illo a quo Columbus in tanta materie diversitas
a quo ipse novi orbis notitiam formavit et ipsi intelligentes

Vasco nunez de balboa hallo el mar del Sur -

Australe pelagus videtur quod recta in Austrum [illegible] ne vigatur aut [illegible] polo Antarctico subest sicut nec per Septentrionale intelligi debet mare glaciale quod Arctico Vertici subjectest, sed quod Indiae continentis dextris utrinque alluatur oceano quod in Meridiem Occidentemque vergit Australis vulgo mar del Sur qui in Orientem et Septentrionem Septentrionalis appellatur vulgo mare del [illegible] na.

Indi autem Hispanos esui aptos nec quippe duriore et exsucca carne nisi trucidati tres aut quatuor dies [illegible] macerentur.

Huracan vox indica, tempestates,

nulli dicebat lacedaemonis reperiuntur adulteri Spartae, sed si quis reperiretur, dicebat alter qua poena mulctaretur mille daret inquit boues [illegible] ut porrecto ultra [illegible] collo biberet ex Eurota [illegible] alter ridens dixisset fieri [illegible] ut tantus bos inveniatur nec inquit [illegible] Lacedaemoniis [illegible] qui ut Sparta exulat adulter ex qua [illegible] exulant.

America pars 5. continet 23 [illegible] [illegible] Hieronymi Benzonis Mediolan. adversus Hispanos.

Benzonis [illegible] [illegible] inquit dicit Hispanos [illegible] vocare [illegible] omnes [illegible] barbari [illegible].

Año de 1524 erigió Carlos V. el Consejo de Indias.

[illegible] [illegible] laudat Calvetonus et hic a bello [illegible] laudatus [illegible] [illegible] [illegible] ad invicem

2 [illegible] cap. 14 in [illegible]. Cortesius [illegible] audet Deus Immortalis quod [illegible] [illegible] illis paucissimi [illegible] quos [illegible] [illegible] si quid in laudem Hispanorum Relatio Alvari [illegible] referat [illegible] elevat si quid in [illegible] [illegible] vel militari licentia creatum celebrandum velit imo augeat boni viri est.

Gloriis [illegible] invenit Joan. Ponius Legionensis [illegible] [illegible] [illegible] nos terras occupare conhimbris [illegible] ut [illegible] [illegible] navigatis.

Balsamum quod inquit Plinius lib. 12 cap. 25 [illegible] [illegible] de [illegible] [illegible] periisse creditur nunc ex Hispania [illegible] Oviedo [illegible] hist. natal. indiarum lib. 10 cap. 3 [illegible] ex [illegible] [illegible] vocatur [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Ultra [illegible] [illegible] [illegible] etiam [illegible] sed ab Eman. rege [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in primis [illegible] Hispanos Indis [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] et armis nostros invadisse et superasse dicunt deinde nos imbelles nos quatuor vel [illegible] millearia Indos fugabant [illegible] mendacia [illegible] in primis [illegible] navigarunt et ex [illegible] [illegible] fecerunt deinde repugnantes [illegible] dicunt deinde nihil profecisse in fide Christi ac [illegible] conversos [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible] relatis a Gomara [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] cap. 21. a Joanne [illegible] et ab Oviedo veritatis [illegible] laudato ab inter [illegible] Benzonis Calvetone quod a Petro Martyre [illegible] Hispano [illegible] habemus [illegible] [illegible] Garcilassi, Maffei [illegible] veritatis [illegible] certe et gravissimos [illegible] doctrina [illegible] et moribus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] longe diversissimi

aiunt [illegible] saepe Hispanos carnes humanas vorasse sed falsum.

Beatrix de la cueva uxor Didaci Alvaradi
in mari, ex terrum[illegible] inexpensarum amoris quos
ipsi in Indijs satis commendatam traducunt
lib. 2 cap. 16.

multi [illegible] in India inveniunt ex eos qui istha ex [illegible]
[illegible] [illegible]

America pars 6. 3 [illegible] Benzonis conti-
net 1a in Insulas Columbi 2a in nova
Hispan. Cortesij. 3a in Peruana reg. almagri
Pizarri [illegible] sed [illegible] exacte.

Mari spuma idei Viracocha. [illegible] chapetones

America 7. Pars. continet quatuor insulas
et regiones ab Ulrico Fabro Straubingensi [illegible]
[illegible] inventas et contignatas descriptiones
[illegible] conversa authore Gotardo Artus Dantiscano
[illegible] hac navigatio anno 1535. al Rio de la
Plata dux expeditionis Petrus Manchosa cuius
[illegible] Buenos Ayres conditur eodem anno.

Urbem [illegible] [illegible] flumen versus Rio de la Plata
anno 1539 [illegible] [illegible] [illegible] erat [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] insulae [illegible]

[illegible] cap. 11 [illegible] [illegible] mandata Regis [illegible] Indiani
[illegible] fallentes semel [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] fallentes in [illegible] adigerentur.

[illegible] Amazones [illegible] [illegible] de [illegible] dicuntur cap. 20
[illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] Rio marañon et
Orellana de las Amazonas.

[illegible] [illegible] gloriosus [illegible] [illegible] [illegible]

Cap. 2[illegible] ait ignorantissimo homo Fernando [illegible] Pizarro
[illegible].

[illegible]

America 8. pars.

[illegible] 1a reperit Gualterus Ralegh, et
in honorem [illegible] Reginae Anglicae [illegible]

2o continet 1a navigationis Fran. Drak anno 1575
[illegible] qua [illegible] orbem circumdedit.

[illegible] Magellan. [illegible] [illegible] est quare cum
[illegible] [illegible] venti adversarij flant, com[illegible]
[illegible] [illegible] et agua y [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mari firmari [illegible] [illegible]
terra ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] est

[illegible] n. [illegible] sunt in quorum cacumine
nives augusti mense inventae sunt sed semper
[illegible] regio ipsa [illegible]
[illegible] quatuor tres duaeve [illegible] una
Leuca adaequat. Draco putauit prope eor. Insulas
habere sed falso. circa californiae insulam vel potius
regionem aliquod circa Sibolam, nouam Albion appellauit
sed frustra Hispani enim eam occupauerunt. [illegible]
tempestate Insulas 8 gradus a linea versus [illegible]
[illegible] peruenit Draco anno 1579 [illegible] nauigare
ibi Indi dentes nigros fieri curant puluere quodam

Panis [illegible] dicitur panis Marci.
a Iaua maiore ad promontorium bonae spei dicit
Draco se inuenisse aequor placidissimum neque se
deprehendisse falsos Portugalli geograph. tabulas
[illegible] illic [illegible] periculosissimos esse.

In Sierra leona [illegible]. Draco [illegible]
[illegible] in sua nauig. appulisse Angliam 3 nouemb.
anni 1580.

[illegible] nauesque ad [illegible] est die 12 septembris anno 1585.
in insula S. Dominici S. [illegible] et Carthagenam
Cum [illegible] 25 nauibus
Insula del ferro in canarijs dicta Pluitalia
[illegible] Isla de Cabo verde =
Angli vexillum crucem rubram in [illegible]
[illegible] Angli ciuitatem S. Iacobi [illegible] admoto continuo te
[illegible] et subuerterunt sed nec ipsi [illegible]
[illegible] pestilentiae [illegible]
[illegible] ut breui tempore ultra trecenti
sublati sint [illegible] conseruarunt vires
animi et corporis per morbi violentiam amiserint
[illegible] Decembris ipsi [illegible] contagiarunt, et
addunt in mortuorum corporibus stigmata seu
signa apparuisse [illegible]

Insula Hispaniola [illegible] Anglia magnitudine comparari
[illegible]

Vellon moneta aenea siue cuprina = deinde cum
carthagenam [illegible] morbo correpti sunt
[illegible] Hispanos [illegible] se defendisse
sed qui a et lancea et [illegible] Anglicae [illegible] longiores
erant, Anglorum quam arma meliora cedere coacti sunt
sed [illegible] Hispani [illegible]
[illegible] ibi Angli fuerunt se subtraxerunt [illegible]
[illegible] se ab Hispanis liberalissime fuisse
tractatos [illegible] quas subuerterunt

Catabordello, [illegible] patiunt
inde [illegible] in Anglia de [illegible] prudenter
[illegible] eos [illegible] esse.

[illegible] ultra [illegible] [illegible] Vasco [illegible]
[illegible] sed a Eman. rege [illegible] naui

cum accessione floridis et civitatis S. Augustini
In hac navigatione Draken eos Anglos quos in Virgi-
nia relictos summa inopia laborare eos invenerat
secum adduxit erat Generalis Virginiae Rodulphus
Lane. 750 Angli in hoc itinere perierunt 11

3. iter adortus est anno 1595 Panamam versus ipse Dra-
ken et Johannes Hauken cum 27 navibus et 2500
armatis sed ultimus Hauken cum in insulis Canariis
frustra invaserat et navigabant illi Hispani attoniti
Item Portumdivite maxime animi correptus obijt.
Caravela Celox celocis, et Pinaça celox; templis minus
pepercerunt Eobus infameque feris inhumaniores

Draken mortuus est eorum 3º itinere inter Nombre de
Dios et panama die 28 Januarij ante meridiem
anno 1596 sepultus corpus in mari, aia vero in
inferno cum Calvino et luthero et alijs eiusque
fanne hominibus, ex sententia correptus est, successit
Dracho Thomas Baskelfielde.

Sequitur descriptio navigationis Thomae Candisch qui ab
anno 1586 usque ad annum 1588. universum terrarum
orbem perlustravit a Francisco Pretti [illegible] hae
conscripta, cum tribus navibus Brettie,

In freto Magellanico Hispanos invenerunt angli hic
sed rerum inopia 400 homines Hispani perijt. ante
tres annos ibi constituti erant invenit vero sunt
24. Hispanos vocabatur S. Phelipe

Fretum a septentrionali littore usque ad canalem Phelippi omni
Maris pacifici. 90 miliaribus Anglicis est elevationis
52 gradus cum duobus tertijs altera versus Austrum, mare
pacificum sive in Occeanum Australem

Ei omnes fodda homines in festatrombus in
versum templa igne inter devastantes, et
in colonijs maxima ex parte mendacia totum
dixit fabulas cantant.

refert Hispani cuiusdam Florem nomine moni in are
ne est dulce et aquas invenisse in insula
et huius tropico Capricorni in Mari del Sur usque
candorem.

California ad 23 gradus cum duabus tertijs versus
septentrionem sita est non ...est.

Dies 17 novembris est solemnis coronationis Regiae maiestatis
in Anglia tempore Elizabethae

r.

los sangleis de la china con los Phi
lippines.

refere in Insula Capul versus philippines
pueros clavos ex plumbo cando ad perglan
dem membri virilis transimit gestare eaque
clavus in extremitate altera in duas partes dividitur
et incurvatur caput in altera aliquo circumde
ornatus est vulnus vero vel foramen illud
minuente sanatur atque excrescit sine ullo
doloris sensu, et tunc clavum inferre in foramen
illud et extrahere vel deponere pro suo potest
dicit eis inventum feminarum quae conquestae fuerint
viros ad sodomiam et fornicationem nimium propen
sos ~~homines~~ cum his ceperunt quo modo lascivae
viros lasciviae occurrerent et praeterea a Magis
tratu hanc legem extorserunt. dicebaturque
Tarbeccan. ~~forte~~ negligi nullo dolore
extrahere facile virgam, forte enim ~~quaedam~~
ornamentum quoddam videretur Barbaris in na
ribus labiis etc.

Molucca admodum humiles de breves.

los Moros al modo de Indios

in insula S. Elena valles amoenissimae

En la isla de Sa Elena no paran los que van
sino los que vienen de la India. neminem ibi
habitare Hispani sinunt ne forte abs
mantes ibi eos propter regionis iniuriae con
trahi ubique praedicti posti ut sic ex In
dia ~~occidentali~~ orientali venientes ibi recreentur
homines – la razon porque no declinan a la de
en Sa Elena. dos. una por la calidad del tiem
po entre el viage 2. porque los que van llevan
viveres y los que buelven faltas de ellos que en le
andea asi mi poco y se le hagan los man
tenimientos de la venida tomen se alli menos

Pet. in Anglia unica tri navi circumiit orbe
ut 1586 cuius 3° eandem navem Cancer regine
vellet in mari ~~[illegible]~~ a quo se accepto recusare
corporis e sedes in regnum in mari occurrit

graser, in cae... ultra Vasco ...
Ultra ricom parvis alter fraser Vasco fecit ... regis ... navis
etiam in his rebus sed a Eman. ...

Guiana inter fluuij delos Amazones et
Baraquan flumen, idest Orenoq. sita est, eius
fundator sit Regia domus ibi Guiana Capa
filius Guascar, frater Atabalipa qui fratris
suis maiores Guascar interfecerat, et ipse Guiana
Capa 3° socio nditq n ~~[illegible]~~ homo
re corregtg in eg qug delatg est. Guiana
sita est sub linea æquinoctiali: Eius quæ cinb
maior dicitur Manoa, Hispani vocarum el Dorado
adiacet maria aquæ salsæ Mari Hircano simili

De navigatione Gualteri Ralegh
Angli in Insulis de la trinidad Regni v.
Guiana, l'equ. Emeria Aromaia et
Amapaia Anno ~~[illegible]~~ 1595 destinata
Ed qu. in India occidentali in regno
Peru a Rio de la plata septentriones versus

Abrga in ramis arbor et in terra=
Andreas Theuet. in sua Gallica sive Gallia
Amarlrica
dicitur milli Regni omb vocari Regi Angli
Ezrabetha Cassipuna, Aquerewana, dte
elisabetha suprema principissa et gouernatrix.
principuit Manoa per intrauit Joanes Martinez
et vocauit el Dorado.
narrat Historia delo Pede Aguirre et eius filia
Rio maranon o delos Amazones el mismo
orenoq et otro. orelana Amazonas idem=
influxu. n. sese exonerans Amazone perse
Iosso viuens ~~[illegible]~~ mi omnensem virorum
ex quod Caciq.
Barraquan et orenoq flumen idem. Riogrande alius
Amazones aliqui Riogrande inter pogayanes
nyew Reyno de Granada dabit.
astrolabium et cursus solis=
Hiberno tpe in arboribus habitant Indi propter
augmenta aquar. quæ ad 30 pedes elevantur
viri et mulieres cultelli, et in tympanis
commutantur a fratribus et parentibus ven
duntur eosque formosæ et pulcherrimæ.
Orenoque vsque ad quid habitur=
Barbari sagitti in bello utuntur efficacissimo veneno in
fecti remedium est preparata ex liquore radicis
tapara. eorum remedium febres arcet et vngues
incorpore venas aliasque intrin. a vulnera sanat interest
vt non petit huiusmodi sagitti vt omnino mali... tunc
lethi quandiu potui abstinere sitis. alii pultacea
q vnum bibens certissimam impossib. periculum
Prope flumen orenoque influvius Atoica et Caroa habi
tare homines qui capita in humeris habent quominus
Ewaipano capita in pectore et os infra pectus vnius
vt vicarum aterque dependes arcubus et sagittis vtuntur
triplo maioribus hi qs ceteri Barbari vtuntur.

In tremia flumina magna deciduntur, unreli quo nisi tremij · item marbonos flores fimlo manni et rimanni et fina

dicit se vidisse plus auxi de dosse quos ipse abilis auiga rar · credar ipse.

Vulpecula annosa quaerere ~

nox illum et tenebricosa

charissimos ossa a carnea sumsa in pulveres contusa potui admiscent

in Guiana homines aetatis longissimae 100 annos

Pater et Orenoque fluvius

Idem Gualterus Ralegh iter 2m ad eas regione anno 1596 –

dicit inter Hispanos regerunt mulieres 10 vel 12 uxores habent:

fluvium Orenoque vocavit Raleana, a suo nomine

ait meritissime universus mundus Hispanorum consuetudo alacritas mirari Anglos vero suorum negligentiam detestari:

Eo omnes nauci et famelicos Hispanos appellat

Indianos qui Calang nomine aliquando coram ad pedes Rex magni abeunte veritus cepit ea pedes suos me legisse tarraheram pars nonnihil elevaretur, unde consilia et conditio Regum Rex. quo longe late se extenderet rigore a nimium et federe liberos ee exceptis solo co vin Rex ipse Regis sua habere

America pars quae continet, dicitur Lenaa nomine urbis

P. Josephi Acosta societatis Jesu sed suppresso nomine adeo enim vafra et invida gens illa et diabolis plenissima haeretici mendaciorum vzarentur Tertull. semper loquentissimi; dicunt ejus Latine Edit. e Germanico aliquando donata, pro sit famen Copiis typis data est. ead. furta libere ibi facere licet –

dicemus aut tribus iraunem bolis queramus linguam in thuris in ghenm palmaria –

Actor ac Probatus =

Lib. 1. cap. 1. Ipse quod caeli sphericae negarunt neque moveri crediderunt, Chrysost. Theodoretus et Theophilactus sed mundum in morem domus caeli tecti.

ma Aris Senfat et Academ. de caelis figura et motu circulari quasi fide chisona, caeli taber naculum id vocat [Chrysost.]

ig lactantius – docent ejus solem altra velut volucres in aere ferri.

graser, micaci ... alter fraser vacco ...

Ultra nicom parvis etiam ... inhibebat sed ab Eman. regi ... fidibus naues

S. Maria

+

Aug. lib. 2 de gen. ad lit. cap. 9 dubitat an terra a celo circumcirca ambiat. et licet eod. loco edisseg. o[mn]io sphe[ricum] neget fateatur tamen de motu circulari [illegible] in [illegible]

ambiguatem [illegible]

[illegible] et [illegible] Aug. dubitat

terra oceano longe minor ex naug. [illegible] navis Vict. ad [illegible]

Cap. 3. lib. 1. terra in medio orbis eg. immobilis ex [illegible] ps. 103 [illegible] fundasti terra [illegible]

[illegible] inter op. Dei et [illegible] generans [illegible] stella lib. cap. 5. [illegible] illud

[illegible] Consideri ~~[illegible]~~ pernicis forme que go [illegible] designant. a Polo grad. [illegible] so grado distare in [illegible] plures stella sed [illegible] quatuor [illegible] et [illegible] crucis in modo [illegible] stella [illegible] naup. [illegible] sepissime hec stellas ni apparet, necesse n. e. [illegible] appareat [illegible] semel in nocte [illegible] anni [illegible] de nocte [illegible] exalteri [illegible] ideo soles [illegible] gubernatoribus [illegible] sole meridiani puncti annotari iuxta astrolab.

[illegible] [illegible] o[mn]ibus mortalibus [illegible]

dicunt q[uo]d [illegible] in pede centauri. et [illegible] ag distare

Cap. 6. docet. terram nullo in suam loco a mari ultra 24 D Stadia seu leucas Hispanicas [illegible] distare atque adeo altitu[dinem] mare quo loco latissime pandit [illegible] tamen mensuram ni exsuperare, [illegible] continentes a contrari [illegible] terras [illegible] spacio [illegible] recta linea [illegible] et demonstrat.

[illegible] dicit terra non distare a mari id est terram [illegible] usq. ad mare, [illegible] mare distare a terra [illegible] sed

deinde ait comperta [illegible] magna et multas insulas [illegible] quibus [illegible] continens [illegible] ad [illegible]

Ca [illegible] hominibus [illegible] in medio [illegible]

Cap. 7. [illegible] docet [illegible] nos sine imaginat. [illegible] sed imaginationes rationibus superare debere, itaq. nec sine imagin. [illegible] sequamur errore, [illegible] imag. [illegible] imaginat. [illegible] [illegible] et [illegible] vana imaginat. [illegible] confutat.

Cap. 8 Gregorius Naz. [illegible] assentit nec ultra [illegible] [illegible] docet oceanum [illegible] meari [illegible] et ideo [illegible] hominibus sui t[em]p[or]is usui se accomodans [illegible] mundi [illegible] cognitis vocat.

Cap. 9. [illegible] zona torrida [illegible] et securitis [illegible] Longitudo ab ortu versus occasum, latitudo ab [illegible] versus Austrum

Sophonia 3. ultra flumina Ethiopia [illegible] deferent munus mihi.

[illegible] terra [illegible] longitudo [illegible] ab ortu in occasum [illegible] ad lineam [illegible] habitatam

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sicum denarius [illegible] mairretti

Cile regio ultra tropicum Capricornij

Zona torrida omnium maxima = Cap. 10.

rao qua persuasere zona medium inhabitabilem esse. quo meridiei propinquior est regio eo ardentior item quae est tropico cancri eo ardentior quae intra tropicis ardentius adhuc ureret. sed falsa ...

n. fecit Deus ... mundi = et ... alia Zona a tropico capr. ... habitabilis ... nobis in communi ... torrida interiaceret.

Cap. 11. veteres aliquam novi orbis notitiam habuisse. navigatio Hannonis Eudoxi in Arabia ... transmissa navis Carthaginiensis in terram ... novam. Taprobane Promontorij ... ratione ... ad redarguunt, nisi quis attente fabulosa ... commercia. etc.

Antichthona regio et ... opposita ... Emispherio = Eic Acosta de Seneca in Medea.

terra firma et continens ultra Hispaniolam et caeteras insulas idem =

Cap. 12 de Platonis ... Atlantide fabulosa ... cap.

Cap. 13 de Ophir = in insula Atlantis ... Plinio lib. 6. cap. 5. et 31.

Ebenum nobilissimam =

Peru ... forte inventa ... excogitata ... America =

el oro de Valdivia o Carabaya el mejor de las Indias

Cap. 15 de ... Guidi Boderiani et Zumarraga circa locum Abdias et transmigratio ... in meritis de Hispanos in America ... in illis.

Cap. 16 quomodo primi ... in Indias pervenerint ... an itinere pedestri an ... mari an forte an consilio

Aluarus Mendanius ... solvens per occeanum occidentem versus ... mare pacificum Salomonis insulas invenit.

magnetis usum latuisse veteres = ...

Taprobana Sumatra =

Compas aguja de marear idem =

nauta gubernator nunc in puppi ad compassum veteres in ... prora unde terra et maris ... investigarent ... graeci proretas vocitarunt.

Cap. 17 de magnetis vi et usu - magnetis vis ... Deodatus ... ... quocumque loco sit perpetuo ... mundi septentrionalis ... ... demonstret. Inventor nescitur, ... nauticam semper versus polum ... retra sepentr. respicit ultra ... citra ... ... mutat ... ... climatis ... ... clima ... ... appellant ... la isla del Cuervo.

... ultra ... etiam ... ...

Isla de los Azores ... ... de Portugal.

Veteres n. nimis sinu litora adsedere, vicinas commeabant, nec quoquam longius quam quo conspectui esset navigabant.

Cap. 18. ait doctos ni paucos maiores viros alium quoquo versum secundum litora saltem naves remis incitata egisse. id quod constat ex Jona cap. 1. naucleri tempestate coorta concussos illico naves versus litora remis impulisse indicat.

Cap. 19 tempestate vi ultra praeter consilia et deliberationem illuc coniectos = simile ex nauta illo quem Columbus praefecit arcana. ex Plinio lib. 2 cap. 67. ait Indos in German. navem Hispan. in Arabiam. item lib. 6 cap. 22 15 dies spatio in ventis et ni plenis velis in insulas ad venisse, notat optime dona naturae providentiae illustrissima semper fortuito casu, postquam quaerat eventus maximum inventa sunt ut haec ni in comitis scientiae ambitioni sedulitati Dei eius providentiae ut illustrissima ubique laudi et celebratis cederent.

Cap. 20. terrestri postquam itinere domesticam animalia sua devenisse, quaestio est lib. 6. de civit. D. cap. 7. de feris et animalibus nocentibus insulas quos adduxisse post Noe. circ. narrando pervenisse, noster tamen hic occeanus natatorum illorum terrestrium mata haud leviter displodet.

Ecclesiae Episcopi Placentini navi qua perfectum Magellanicum aliquot hominum millia transvexit.

astrolabium vel quadrans =

Cap. 21. ait Tygrides erga Indos animo immanissimo et ferocissimo, contra Hispanos autem longe mitiores sunt =

ait in Insulis Hispan. Jamaica domestica a cambo et genus pecua multo atrociusque aborigines infestari.

Vicunna sive Guanaco genus caprae silvestris in eorum ventre lapis Bezaar.

unde Indi ex Iudaeis Cap. 23.

Cap. 24 putat novum orbem haud a multis retro actis temporibus habitatum fuisse, neque ultra annos 400 memoria ni habere eos barbaros concludit, gentes illae ex barbaris communiter quam aut semper tunc temporis vivere consuesse quod sine republica et ecclesia aliquos viventes tandem aliunde potentioris vi oppressos fuisse quod Rex fuerint

Cap. 2. cur Zona torrida in habitabilis credita, [illegible]

Cap. 3. cur sub zona quo sol vicinior est eo imbres magis frequentiores copiosiores [illegible]

Cap. 4. extra tropicos ut in Europa, contrarium [illegible] mensibus [illegible]

[illegible]

ubi [illegible] exundanti cap. [illegible] in illa Ethiopia invenientur [illegible]. ubi [illegible] circa [illegible] paludes ex [illegible] contra [illegible] partim pluvialibus aquis [illegible] canales [illegible] longo tractu fluvius [illegible] ad alteram [illegible] redeunt [illegible] ultra Capricornij tropicum versus [illegible] fluvio Paraguay.

Cap. 5. hoc verum est, hiemem esse cum longius sol recessit et aestatem cum vicinus sit hoc est [illegible] frigus solis accessu [illegible] comitantur. [illegible] siccitas [illegible]. Unde accedente sole [illegible] calidior sed pluviosa tempestas apud Americanos recedente frigidius [illegible] tempus sed siccius. in hoc errant vulgo hiemem [illegible] pluviosum, [illegible] appellantes pluviosum vero tempus in America [illegible] a Septembri in Aprilem hiemale ab Aprili in Septembrem [illegible] vulgo [illegible].

Fluvius Paraguay, Rio della Plata, Nilo Gange [illegible] maior, [illegible] Magdalene seu Magnus maior.

Cap. 6. Maranon Orellana et Amazones [illegible] maximus:

Cap. 7. causa pluviarum accedente sole [illegible] vapores elevatio ex mari fluvijs et [illegible]

ibi quomodo argenti vivi [illegible] auri argenti [illegible] ... sit sidebus [illegible] ... si fortior sit et [illegible] liquoris [illegible] ... [illegible] ideoque ... [illegible] ... [illegible] in Medicina ignis [illegible] ex herbis aquae eliciuntur.

[illegible] coquinandi [illegible] igne moderato [illegible] hoc [illegible] ... [illegible] siccitas magne

[illegible]

Crearunt [illegible] vem [illegible] efficiputarum etenim [illegible] aquas quod [illegible] ut sol eas [illegible] vel consumat et aquas [illegible] fluvijs [illegible] ex mari per meatus diversos [illegible] emergunt [illegible] [illegible] canales [illegible] ex situ montium item ex oceano [illegible] terra [illegible]

In parte Peru maritima versus [illegible] pluit. [illegible] vapores [illegible] tamen [illegible] ventorum [illegible] in pluvias [illegible].

268 Cap. 9. Aequinoctialis humida et calida est sed temperate sub aequinoctiali ipso mense Martio in media linea seu et mense decimo sole frigus

Plinius ait et approbant sub linea temperatam, ut Ptolomaeus, item Avicenna.

Cap. 10. causa temperati caloris sub aequinoctiali duae, 1a pluviae frequentes 2a quia dies breviores

Eadem Possidonii Herbipolitae

Cap. 11. tres aliae addit causas Oceani vicinitatem terrae situm ventorumque vim et naturam. ob hanc temperantiam caeli influxusque moderatio

Nigri ob calorem hoc colore fuscantur cum ita calidior sol quod sub linea sed aliis causis accedentibus aliis deficientibus exurit.

Aqua maris refrigerat = in eos scyphis et lagena ad frigidum conciliandum =

Quitensis omni linea discrimine alium tempus diei ac noctis aequalis limensis sub gradu 12. in decembri et januario dies noctibus una hora longior vix habent in Cusco et Potosi fere discrimen non agnoscunt

Cap. 12. sub zona torrida immensum frigus sicut ratio altitudinis terrae, sed cur eo gravius frigus quo sol eis vicinior decurrit. sicut quia cum eleuet plures vapores, et ratione altitudinis frigescunt in nives eradunt

Hic aer naturaliter calidus sit ut Aristoteles an frigidus

Cap. 13 quod venti spirantes frigidi = hic quo inter veteres an zona torrida temperata, quidam affirmarunt propter noctium longitudinem et dierum brevitatem de quo supra. alii negarunt propter solis vicinitatem inter hos Virgilius et Ovidius etc. Veritas est affirmativa ratione 1a adducta propter etiam ventorum frigidorum flatus.

a Ventorum natura evenire ut in mediis aestivis mensibus intolerabilibus aestibus adurantur quos ut in aliquibus regionibus ut Ethiopia, Brasilia, Aegypti, Paraguay calor maximus. In sementi ora temperies ut sole ardentissimo sub umbraculo positi calorem sentiant ut nox et dies temperatissima in Peru etc.

b negat ratione in Europa de die solis flagrante adusta sub noctis densos vapores exhalati humor erudeat. hinc propter aerem et ventum Matriti etc.

in Peru manant venti a hora 9. vel 10. Euro aquilo nautis Indicis Brisam. Tunc Bryse Januarij Ste orientales

Cap. 14. In media Torrida Zona regionibus sub æquinoctiali maximè vitam degi posse demonstrat ex celi natura clementia aeris q. ex ventorum salubritate et benignitate natura.

Liber 3.

Cap. 3. de ventis ~~sr~~ ~~rem~~ mira quadam varietate disserit. quæ aliquando a locis per quæ impetum faciunt, aliquando a proprijs illis conciliatur.

Abrego. Oceanici Zuyden. Mediterranei Mezzo giorno appellant = Meridianus ste, et leuche y Auster.

Cornosepentrio Zierco Aquilo idest Boreas

Vendavali venti sunt ex Austro et occasu flantes plurimis gradibus Austro calidiores sunt

sic vocantur in India subtorrida

in summa, discrimina ventorum has causas habent, loca quæ perflant aut transeunt regiones et vapores unde oriuntur et a propria regione. et vapores unde oriuntur virtutes ethereas proximas ventorum omnium motrices et agitatrices, sed ego dicere et censeo qua hominum per linguam calorem influere, ex hac causa venti nisi per linguam calorem influere, ex hac n. ventorum frigidi, quod fallit mirum ideo omnium causarum harmonia idque mirabile exstabit qua causa dictus est qui profert ventos de thesauris suis Jerem. 10. et Joan. 3. Spiritus ubi vult spirat et vocem eius audis et nescis unde veniat aut quo vadat.

Cap. 4. quo Austro an Abrego leueche seu Zuyd a polo Antarctico vel a linea flare incipiat an ste, qualesque et vires calidiores et pluviosiores ipsi nativæ hi lineam æquinoctialem transgrediuntur remaneant.

Ast putat Author quod etsi a polo frigido orti habeant lineam permeat calidi et pluviosi adeo ut, lineæ versus Antarcticum eam contrario Aquiloni, deæstra est qui in plaga ultra lineam versus Antarcticum borealis est frigidus calidus nec pluviosus et summus frigidus. contra vero Auster est pluviosus et calidus seu est in montana Peru et Chile, imo aliquo in loco

Imo frigidiores deberent spirare versus Antar, hac Ast Author quod Sol singulis annis in ea parte Tropici Cancri seque integris diebus longius quam in altera Capricornij moratur. hinc ex æquinoctijs et solstitijs in horis circulis Horizon hoc clare percipi

... etiam ...

Ex hoc dub. est an sicuti demonstrarē fecisset humiditas solem nisi quia ietis dicipi de calore et frigiditate. sit ex concursu multarum causarum oriri quae ad frigiditatem in Antarctico ni coalescant?

in portos Jomahuri vento q̄ hic solet videre in Cueno sicco et frigidi etiam excipiunt mari hma Peru ubi miraculosum hoc viget nd̄ sit num q̄ pluere, quod ibi unq vento alti diu incenianter favet nec ulli alio strario vento vel lat. inguerni cedat.

Sicut Auster meridionalis ut Notus. Eurus Boreas septentrionalis solanus Orientalis, seu Eurus Favonius aut Zephyrus Occidentalis, el Euro llaman Bryssa los Indios y por toda la Torrida q alli es sereno y saludable, el Zefiro nunca se siente alli

Cap. 9. n̄ eadem via qua itur redditur in h Indiarum itine re nec ventis con. quo tropicum cancri alterum navis, Bryse flant ide venti, orientales euriet. unde necess. ita viadmodo agit ut non adverta lij iter capiat =

in Mediterran. certi venti certis anni tempo. in Occeano nulloque sed inconstantissimi venti itaque nauticus peritia inconstantius ut norint an vento q eo momo spirat aut copiosior aut parcior pro flaturus sit

Inter tropicos q semper ab oriente venti Euri aut Bryse nunq ab occasu et meridie quos Vendavales vocant. Bryse v.o nunq deficiunt ergo q̄ tantum ad hunc eo componitur et sub linea mitiss. mare a ventis tranquillis et venti frigidiores quorum contraria q̄ solis ardor videbatur debere contingi q̄ hos ventos orientales securior navigatio in Indiam occidentalem ab Hisp. q̄ e contra

Iter q sic instituitur. a Sevilla in Canarias hic pe nentes laborum max. q golfo de las yeguas idē sinus de Nemen seu Civitatis turbatae et inconstans et multis contra ventis periculosus exstat Canarijs trans missis ti in Torrida procursu ita statim Bryse tanta celerit. certe oriuntur ver tente ut directe velis ne semel opus sit hic golfo de las Damas seu sinus Virginis q̄ tranquillis eo itur in Insulas la Dom.a Guadalupe Deseada Mari galante et similes quae indicia terrae quasi quaedam suburbia, hic classis dirimi solent naves quae ad nova Hisp. tendunt ad dextram latera versus insulas Hispaniolae reflectunt. S. Antonij adeunt et hinc in Portu S. Joannis de Ulua decurrunt semper Brysis utentes

Caetera ad ipsius aequatoris declinationem iuxtaque praealtum Darienam montem naviganti in Carthagena appellunt, inde porro versus Nombre de Dios velificantes contendunt, ex quo terrestri itinere versus Panamam, et inde iterum per oceanum australem Peru contendunt.

Sed inreditu ex Peru id est ex Nombre de Dios vel Puerto velo ad Caput seu angulum S. Antonij iuxta Cubam insulam navigant, hinc in Havanam eiusdem insulae portum notissimum.

Caeterum quae naves in novam Hisp. usque directum ab Sto Domingo ad Vera Cruz, ad Havanam, vel a Cabo S. Antonij ad Vera Cruz, tamen sine maximis et evidentissimis difficultatibus nisi Bryse, quibus ordinarijs sunt, eas cursui navium institutae obluctantur.

in Havana ... omnes una classe congregatae inde altius capiunt si Vendavales offendant, inde in Ins. Azores seu flamingas, inde in Hispaniam. itaque inreditu in Hispaniam necessarium est extra tropicos navigare quia Vendavali id est ab occasu et meridie venti extra tropicos, at in itinere versus Indias occidentales intra tropicos navigandum est, quia per ventos ... ab ortu in occasum, itaque quando Indias petimus intra tropicos ~~quae~~ navigatio habemus ... inreditu ... in Hispaniam extra tropicos, unde inreditu ...

itaque ex Hisp. in Ind. occid. ex ortu ad occasum unde necesse est tropicos ingredi, ut Bryses aucupentur; ab Ind. occid. in Hisp. ex occasu ad ortum unde necesse est eas altius quaerere, quia Vendavales habeant.

Navigatio ex Nova Hisp. et Peru in Insulas Philippinas facilis quia ab ortu in occasum et cursus maris eo nostras lineam tenens, ubi semper Bryses et orientales venti, ultima 12 gradus apud Antipodes et Manila vero ... versus Aquilonem gradibus continua est. Sic Alvarus Mendanna insulas Salomonis detexit.

Inreditu cum sit cursus ab occasu in ortum Vendavalis egent, unde qui ex Philippinis aut China in Novam Hispan. aut Peru, quaerunt Vendavales, et vario ibi altitudinis ~~m~~ sortiuntur, donec altius Iaponem teneant, qua impetrata Californiae terrae facile vident, eiusque maris tractus litorales usque in portum Acapulco, unde soluerunt, percurrunt, itaque intra tropicos ab oriente navigatio facilis, quod semper Euri ... ~~ex~~ ab occasu in ortum Vendavali quaerendi sunt ad altitudinem 27 gradus extra tropicos, ideo ex Lusitania in Indias orient. cursus laboriosus et difficilis reditus in Lusitaniam ... ex ... ex Lusitan. in Indias ad altitudinem 27. ventos Vendavales quaerunt, inreditu insulas flamingas percurrunt habentes n. ...

itaque certum intra tropicos semper Bryses, extra tropicos nunc Bryses nunc Vendavali, unde ab ortu in occasum facilis via, ab occasu in ortum ad gradum 27 ascendere necesse est.

vero ... etiam ...

Lib. 2. cap. 5. de ventis. Venti 32 sunt, in eum numerum coacti q[ui]a ij ad navigandum sufficiunt, etiamsi aliqui plures quaerant ad eorum rationem revocandi sunt q[ui] ex illis educuntur. Sic n[am] a 32. ad 64. a 64 ad 128 et sic in infinitum ascendi potest, etenim locum qualibet ij conc[ipi] potest ventis lineae usq[ue] ad circumferentiam.

principales 4or. Aquilo seu Boreas, huic opp[osit]o Auster seu Nothus, Oriens sive Eurus ad ortum solis, Ponente seu Zephirus vel Favonius. S[anct]a Eorum quatuor meminit et q[uo]d Euro Aquilonius in naufragio S. Pauli. q[ui] Graece est sive Nordost. Quo ortus tres notabiles differentiae sunt, quarum duae a solis declinationibus maximis, tertia v[er]o in harum media describuntur, propter eam causam duo peculiares Euro annotantur Sc[ilicet] Oriens aestivalis et Oriens hyemalis, in eorum opp[osit]o rursus alij duo. Occasus seu Ponente aestivalis, alter hyemalis. Sic ergo ex octo caeli punctis diversis, nimirum duobus Polaribus duobus aequinoctialibus duobus solstitialibus et duobus alijs in circulo oriente et occidente distinctis proinde inter sibi oppositi venti octo discreti distinctique principaliter sibi oppositi venti octo discreti distinctique per omnem educuntur. q[u]i in diversis terrae et maris regionibus diversa quoque nomina sortiuntur. Norte,

Ergo ventus a Polo spirans, in Occeano Nord, in Medit. Tramontana, Latini septentrio Graeci Boreas Aquilo. Huic proximus ~~[illegible]~~ ab oriente aestivali flantem in Occeano Nordost. vel nordeste, [1] ex ortu etiam noctis procedentem Ost, at ex oriente hyemali egredientem Surdest vel Zuydost, et a meridie exeuntem Zuyd Solis seu Antarcticum Zuyd, ab occasu hiemali emergentem Sudvest ab ipso aequinoctio surgentem West ab occasu aestivali enatum Nordwest appellantur ceterique intra eos collocantur et appellantur ab his nominantur, sicut Nord Nordwest, Nord nordost, Ost nordost, Zuidost, Zuyd Zuydwest, Zuyd Zuidest West Zuydwest, West Nordwest. In Med. Boream Tramontana, Austrum Mezzogiorno, Eurum levantem id est orientem, Zephirum Ponente, id est occidentem inter eos medij Austroeuro, seu Xalog. Huic oppositus Aquilo zephirus ipsi Maestral. Aquiloeurus Greco vel Gregal. Huic adversus Austrozephirus Leveche Lauris Lybicus vel Africus

Not. eius est. ab eis qui usque Indicum Oceanum navigant dici venti qui ab oriente cum omnibus sibi cognatis aut ex illis centum marijs exortis Brysas vocare, qui ex reditu commodi sunt vocantur Vendavales qui sunt gregale et leveches, eundem habent Item not. quod ex octo relatis tri quorum navigationibus faciendis utiles sunt, id est quod eorum quandoque tam praestare sive hi sive illi

[1] itaque Polaris, Boreas Aquilo septentrio Nord. Tramontana; nomen in aftalegi septentrio

[2] Auster, Notus, Sur vel Zuyd. Mezzogiorno.

[3] Eurus subsolanus, ost. ~~ake~~, levantem, orientem.

[4] Favonius vel zephirus West, Ponente.

~~Inter septentrionem et eurum. Euroaquilo seu Aquilo [illegible]~~

entre el septentrion y ~~el~~ el oriente Euroaquilo, Aqui [5] lo eurus Grego o Gregal. Nordest.

[6] entre el euro y el Austro, entre oriente y medio dia (que es el oriente hyemal. Zuydost o Surdeste. Austroeurus o Xaloq.

entre el Austro y el favonio entre medio dia y poniente Sudwest. Austrozephirus leveche lauris Lybicus vel Africus

[8] entre el favonio y Aquilon (que es entre septentrion que es el occaso estival Nordwest. Aquilo zephirus Maestral.

a quibus annos fuerit 4or primi s[cilicet]: Auster, Subsolanus Favonius et Aquilo laterales sunt Aquilo, Vulturnus Africus et Corus. q[ui] plinij sua Vulturnus [i.e.] Eurus est ventus 6. Aquilo et Boreas. 1. et 5. favonius. 4. Africus et Lybicus 7. Auster et Notus. 2. Corus et Zephirus 4. Aquilo zephirus. 8. Aquiloeurus. 5.

Velarcita, ~~Aquilo~~ septentrio [1], (versus orientem) Aquilo [2] deinde Caecias [3] subsolanus [4] (versus meridiem) Eurus [5] Euro Auster [6], meridionalis Euro Africus sen [...] Africus seu Lips, Cefirus [10] (versus occ.) Caurus Circius Septentrio [1]

Cap. 6. cāq redit obque venti orientales semp
sub linea et ē duplex. 1ª qª aer fertr eq admot
l. mobly ab orm in occas. 2º qª zona torrida cirgmo
uet vnde sub linea venti opulentiores et impetuosio
res mmi qª aer etheree aura rapta in occas vis
qª eq dein rapitr vapore oceani ideo frigidior ibi
aer, 1m constat ex cometis 2ª qª terra est rotam
concitatq versus axem moueri. atq adeo ita versus
aequatore=

Cap. 7. docet ideo sub linea periculosiores venire
qª eq ubi ob solis calore max exhalatis rare reper
cussioni ~~vent~~ vi trata excitantr Vendevali et in
ter eos et Bryssas pugna; qª videlicet eq videtr
aer vi planeta ~~in~~ ab ~~or~~ occasu in ortum, atq
adeo ~~ideo~~ ex ª zona torri. Vendavali qª dest ille
impetus concitatissimus licet qª eq ferti in occas
aliqdo ventus Brysa.

Cap. 8 docet, dicta de oceano intelligenda in terra aliis
ppr inaequales paludes et caetera vapores spirantia
vis longe aliud ee in oceano vasto an iuxta litora
namq nq in litoribus ppr terras saepe malacia, fugaum
n. illic vapores. saepe a terra venti stt post solis
occas. cq contra in mari qª sol ardet, ad exemplū
ignorū viridorū qª uberiores fumus emittunt dum
n admodū ardenti flamma aduruntur contra fenum
qª ardet fumat qª n ardet n fumat. ita terra a cra
ssissima post sole ex de nocte venti, maritimi venti
qª cq sub linea mare diū dū ardet et n postea
sub linea nusq malacia saepe imbres. iuxta li
tora malacia qª vapore adsē traq=

Cap. 9. aeris malignitas in Peruanis in ursambos
qª ferunt Pariacaca summagē. mq̄ veniunt versus
versus chile. in primis. stomachus deficere videtur et
evomim oia quae intus habet nausias et depellit
deinde in illo chile iuuere adeo aura eommost
exitibilis vi humidi radicale exsiccans et calore ehg
consumens vi sine ullo sensu doloris hominem vi
ta exuat. rem miram vnglt aliquis narrat=

Cap. 10 istmus Panamae n mss segre leucas,
qª ste. ac ppr anfractus et diuerticula 18 videtr
ex duobus itineris 18 sed recta linea 7. vltm, Pellare
describit.

el obpo de Plas gellamana D. Guttierre de carvajal, su
arbol el alenhima de lanse del palacio.

embio vna armada D. Gª de Mendoza- somo el Capn
Ladrillero, postea Draco, alemas Sarmiento Capitaneus

Cap. 11. de nauigatione Petri sarmi missi a D. frco de Toledo Prorege
ge el arcere Australi ste. Vicenco D.º flores de Valdes

quas n. obsecro compagem illas saxorum, tot
nupibus et solidissimis cautibus firmissimis
montes eminentissimos vnicuiq mirabili
deud god artificio quasi ferruminatas et ut
assiduis hinnmis frementis maris furoribus qua
si ahenum murus resisteret in medias conicetas
carceres ins marinus defringeret et obequare
gotter. mare Australe Vasco nunes de Valboa
detexit primus.

271 Cap. 12. refert e P° Melendez, prez Florida ex superfici cae. qd. illic navis fructu fructa chinenti bg similes, et balena visse sine ventro in siaborali oceano.

Cap. 13 de freti Magallamci nda. ibi oceanu Australe. 30 millas excurrere, Boreale 70. terra 30 ff un ultimas. 70 fun commod habent.

Cap. 15. de piscibus Tiburonibus et de Caymanibus et Tygris pugna. Indos cu balenis, explicat dentes et eius gagules et ossa etenim splendentes inde ex eis panes conficiunt, modus pugnandi cum illis certe mirus

Cap. 17 fluenta Guayaquil in Peru del Linea otra lues venereae efficacissimum remedium. ratio qr universalle regio radice Zarçaparilla abundat.

Cap. 18 de Marañon, Guiana Paytiti devorti ce fluvii

los andes en Peru son las amonsana cchilosima et precipitanii.

Cap. 21 no pluere in ora maritima Peruenti, qua montis cda nipha venti arenti, et terra sica é inde non ventis ex mare et vapores maris cum ni repercutiantur in nebulas reducunt Garua evanescere.

Cap. 22. in Peru Virg in nova hispania abundans Cassia et cannafistula ibi

Ciue indios sicut in Hispania, unus ibi est. ibi belle cum Araucanis.

Cap. 23 regni del dorado seu Paytiti + inter Peru et Brasiliam.

Manila et de las islas de luzon.

Cap. 23. dies q. Solis erat in luzon in Philippinis eundem ee Sabati in Macao in Canton in China, ratio q. verus ortus solem i aspiciunt, veris occasu, verus undenquam et verus tres et semicirculum dele dies unus amittatur esti risenhatz quando n. in Hispania sol oritur in Peru media nox est quando in Hispania meridies in Peru sol oritur, et alius quando in Hispania vigilia nacto agimus alabi dies rapnatus celebratur et carne vescuntur. mutantis enim continuo Meridiani.

soliuora pulvis pyrius

Cap. 25. de Vulcanis ignivomis quaedam eorum minus, sicut fontes hybernoctu augescunt sunt loci subterranei q. Sulfur atrahant et inque convertant sic alestibi sunt loci qui similiter sunt loci calidos et aridos fumos seu vapores illos et ingis commiscens culo fit eirdod aliquando ignem vomunt aliquando n-

q.d. aiunt ee ex inferni barathro apere dere falsum vr quia ignis inferni n nri ignis mere lucet et loi nro multo penetrantguris quinis utrumque eest, etenim ignis qui nts est fauatur mara furance exterioni quae et flammas lucet eiici

Cap. 26. in Peru magni terremotus ita q nec homi-
trua nec fulmina sentiunt sed illud psalmi vers.
fecit Deus ut timeatur.

Cap. 27. India facies vel forma cordis figura exprimit.
et ibi quomodo terra et mare sese invicem complectuntur

Liber 4us de metallis

Cap. 1. terra vili sordida et sterilem metalloru[m] rigoris
unde terra fecunda et gleba fertilis Deus quasi ex ore
ventri procreat. id cap. 3. eiusdem philosophi

Cap. 2. metalla a Deo tum ad medicinam, tum ad tutelam
tum ad ornatum tum ad instrumenta varia condita sunt, ideo
alia metalla corpora et morbos et vitia persanant, alia
arma qui ~~profit~~ sancta militant, alia ad ornatum
ad habitum commodiora et delectabiliora usque facium alia va-
sa et instrumenta ab omnibus temporis decursu inventa
suppeditant.

Babitaci apud Plinium lib. 6. cap. 27 odio habent aurum flo-
ridiam negligunt,

Deus metalla certis mysterijs terris condonavit ut ei illos velut
esca homines allicerentur ad ea loca accedenda et homines ad
salutem aeternam vocarentur Isaiae 54. Dilata locum tentorij tui &c
atque adeo ea loca quae fodinis praestantissimis dotata sunt
prima religionis catholicae acceperunt.

Cap. 3. indi per metalla non emptione usi sunt de antiquis
Plinius lib 33 cap. 3. deinde in Mexico cacao pecunia
loco in Peru coca illae fructus hae folij, sed in Mexico et
Peru moneta cudi coepit sed nunc aliquo alio inferiori metallo
permixta, . vitiatamque monetam billoen vocant, hinc vellon

Cap. 4. de auro et eius generatione soliditate incorruptione tractat
non facilius prolixitate non rubigine patitur etc. obid in sacra mo
ta simile pluribus in locis apocal. 3. et 21. cant. 3. ps. 67
Exod. 4. 3 reg. 6.

auri perfectio et nobilitas maxima haec est ut Plinius
ait lib. 3. cap. 4. quod solum purum et inadulteratum
reperiatur nasci alijs contingit inde ita ut nec liquari
nec igne depurari opus habeat id quod sibi metallis
alijs non accidit omnia etenim cruda sunt et spumam
habent atque ut beneficio ignis depurentur necesse ha-
bent.

Jugo in Eufrat Pactolus in Asia Ganges in India
mensali dei fluvij in occidentali ramentis auri
abundant.

de modo auri purandi et expandendi eliquatur Aga-
tarchides lib. 6. Hist. 5 de lacu Erythreo seu mari rubro
commensatur. refert Photius in Bib. cap. et Reges
Egyptij invenerunt. eodem modo liquefacimus nos.

Sors Caravaia in Peru et Valdivia in Chile ofra nobilissim.

electrum ex Plinio lib. 3 cap. 4. aurum quod 5 [illegible] argenti ~~[illegible]~~ acceperit licet aurum cuprum immixtum pretiosius sit auro argento permixto.
[illegible] Plinius lib. 3 cap. 4 lib. 33 cap. 4
de metallis 4o. Job. 28. itaque aurum in [illegible] montium scopulis et rupibus infra terram conditis et in fluminum sabulo [illegible] arenarum ~~[illegible]~~ cum imbris quos torrentes ex montibus deturbarunt = im[illegible]
[illegible]
Cap. 5. de ortu [illegible] plantarum [illegible] postquam mai[illegible] xi, de ramis vi de ipsius substantia [illegible] num, [illegible] colore et [illegible] auro [illegible]
fodina metallorum [illegible] argenti et arborum radi[illegible] cibus et ~~[illegible]~~ et ramos quasi meatibus et [illegible] bus comparat [illegible]
et argentum quod vento [illegible] flante eici [illegible] ni follibus ~~[illegible]~~ bus [illegible] aliud quod follibus [illegible] vento ~~[illegible]~~ argentum posuit vento non eici oportere [illegible] igne flante.
Cap. 6 Potosi in [illegible] terra flandria [illegible] [illegible] bonus. [illegible] de inventore
Potosi [illegible] Indi [illegible] et [illegible] Hispani. [illegible] appellat. anno 1545 [illegible] vena [illegible] et Mendieta, [illegible] celebrior [illegible] ~~[illegible]~~ cemento [illegible] in [illegible] orient. [illegible]
[illegible] ensayado 1318 [illegible]
Cap. 8. Boetius [illegible] pericula fodit. de eo [illegible] metalla [illegible] dixit.
fodina max[illegible] attributa [illegible] miner[illegible]
4 — vena [illegible] [illegible]
labores [illegible] Sisyphios quos [illegible] Phocion [illegible] chy[illegible] [illegible] egerendo [illegible] sumnem [illegible] tam magni sunt ut multo [illegible] experientis [illegible] egerit [illegible] possidetur aurum arg[illegible] [illegible] pariat.
[illegible] la calamita al Norte [illegible] al oro. Hydrargyrum seu argentum vivum
Jacomo de Trendo ingenio ex Milano artifex in S. Laur. del Escurial [illegible] deaurato doblone [illegible] Hydrargyri vapore ei adhaerescere, narrat cap. 10.
[illegible] aurum [illegible] deinde arg. a [illegible] metallis secer[illegible] nis, seque ab auro argento [illegible] igni [illegible] argentum vivum venenum ideo periculosum a fumo [illegible] [illegible]. [illegible] vivo [illegible] ad deaurandum [illegible] metalla [illegible] et segregat et unit, [illegible] evanescit [illegible] et e diverso igni et frigori [illegible]
de Hispano minio seu Cinabrii, seu Vermellione Plinius lib. 33 cap. 7. [illegible] ex quo arg. vivum [illegible] fodina in Guancavelica in Peru [illegible] de [illegible] vim separ. arg. auri [illegible] in [illegible]

Cap. 14 de Smaragdis
sepe
Cap. 15 de unionibus sic d.a q.r in una concha duae sem
p similes ex aequo, in India solemn dicunt P. noster ex Plinio
quae maiores vel min. Plinius lib. 9 cap. 35. in mari
australi versus Panama, in Boreali versus flumen de la hacha

Cap. 16. Mais Hisp. triticum Indicum It. frum. Turcicum. ma
collas chicha potus ex Mais, similiter Galli, et Hisp.
pani Plinius lib. 14 cap. 22. comme Belgae,
ex Mais panis vinum oleum; i et agresta D. franc. Toleto
Deum pr. genus stare germanos dnr. mais copiosam et
ad infinita deservientes, cum mais rum. quibus arse adaque
hong=

Cap. 17 de Sassafras salubre pp. pabul. = et de veneno a luca
ex radice prius expresso=
frutices seu arbusta quae ad vulgar arborum magnitud.
pervenerunt=

Cap. 19 carolus V. pomi dicti ex India allati videns Caliuo
odorem fragrantem laudavit frutti tamen
saporem gustare noluit. prud.

Cap. 21 aut D. Ho. delerzilla cum in chile strancanzo under ex
sapore describitur foliis flaxoni in chi vsq. elt.

Cap. 22 de chocolate ex calidorum mul. aromatum impon
runtur illi praecipue chilos. Cacao in Guatimala in
Peru non nascitur sed deportatur. Cacao fructus. Coca folium.
et coca virt. ibi.

Cap. 23 de ~~mero vel~~ Manguey tot usibus deserviente.
Videlicet de cochinilla seu grain vermiculi arboris Turalis.
Cotonem seu gossypium in arboribus nascitur, que Paraguay
in finibus Rio de la plata=

Cap. 25 chicapote mermelade similis Annona blanco= fructus optim.
Cap. 25 de palma Indica seu Cocos amygdalae ex Andis
fructus mineralis. sed hi meliores ex Cachapoyas.
Monardes de herbis et plantis medicinalibus Indiae Occid.
libr. de plantis et quomodo ett. D. franc.co Hernandez
eius compendiator D.or Nardus Ant. medicus Italus

India autem universe humidae et calidae temperaturae
Cedri et lauri passim ex Cuba et Havana, ebano, caova
granadillo ett.
Vinum in nova Hispania multum. in Peru opt. et multum
aqua fecunda arborum ubi quo. phos

Cap. 32 arbore una ex. ... eac anni tempore fructus
ferente illa alia ex ... capre
ex Hispania illuc- mori et sacharum ... cante

Cedrus est arbor portentosa magnitudinis
qualis Plinii lib. 12 cap. 1. cap. 30

Equi tum ad metam, tum peregre agendi.
de Tigre per similitud. lib. 4 cap. 34-
Balsamum liquidambra Tacamahaca, Caranna
Pimme succi arboris- cap. 28 y 29
Psittacorum volatus pertinax c. 35. Plinius lib. 10 cap. 33
Cap. 36 ... sia Deo nomen animalia in India vel alibi creata
sunt ut quod omnes pro aliis in arcam conclusi ...

laborq. Herculeq. dixi imponere suffecit

Cap. 36. an ammalia indica arris accidentali differant pars affirmativa difficilime

Cap. 37 Aves Indie. in China quaedam sine pedibus. in nova Hisp. Guacamayos psittacis pulchriores item alia pulchrior pennata imago mire. in Mechoacan ... nomen avez in Peru Domenecios.

Cap. 38 Saynes ferox animal apris similes

Cap. 39 de cercopithecis et simijs mira quaedam

Cap. 40 ~~Vicunna~~ Cervi nove Hisp. ingenti Bezoar... Sunt a Vicunni Peruenses ... lana ... ex ingen. Bezoar sicut ex capreis ... Barrae seu ... argentea. ... 4. aut 6. arrobas. indie ultra 4 leucas ... conficerent

Bezoar nomen ex herba ... ex Peru. ex nova Hisp.

Paco emulatr ...

Cap. 42. de Bezoare ... ammalibus Peru ... inventis.

Lib. 5.

Cap. 1. de sacrilega perditissima ac temeraria Sathanae cupiditate ut Deus haberetur et colatur ab hominibus Emulatur enim Dei ... ex nobilis... mundi ... debellatus et relegatus sit ... invasit et occupavit ... in una ... Israel ... Deus ... a ... in ... barbarum ... convenientes ... mendacia ... exaltet ...

Cap. 3 Viracocha Peruani Deus ... Hispani ... Dei gneah.

Cap. 4 post Viracocham sol et Luna. deinde tonitruum ... pluvias ... meteoros ... Inca ... exponebant ... non ... terrestre aereum ... Habebant ... effectum ... inventor ...

Cap. 5. Inga ... mo... Dei ... magna man... ... Deus ... inquietam ... nullo modo ...

Cap. 10 aeque immolare credebant, ut ajebant Lusitani, qui vaccas
in mundo Regis et sic et alibi plurimos mactant, ut corde
... in maleficio vita habeat. sic et Angli Bedardus le...
loig de monoculo lusitano, qui dixit consultatis domini
Diis suis quoniam haberet et mactari et placuisse ...
qui defunctis cibos et potus collocabant ut defuncti haberent unde
deceuerunt, ut Antiqui Augustino teste apud ... Caesar de Gallis: eos ... ac
comburebant ... gregem variete.
tenebra cimmeria.

Cap. 11. ... quoddam ... ... Dno ... ...
... est quod Sathanas variis modis aemulatus ...
... daemones locum ... per idolatras
cap. 12
... ... respondebant. cap. 12 ita ...
... ... ex mihi ...
qui una nocte idolum solis pretii inaestimabilis ~~[illegible]~~ perdidisse

Cap. 13 de templo celeberrimo Mexicano Vitzilipuztli dicato
Summus sacerdos Papa. rem miram! nimirum Satha-
nas ... falsum et ambitiosum ... ...
... superstitiosis ... dementiae ... quasi idolorum
veri Pontificatus sibi usurpabat. et adeo ipsi templum
erit ut ... amplissimi operis sumptus ...
... corporis ... impendiis ... laboribus ... ...
... deservierint quod omne tamen ... ...
gebat ut ... ... Indos corpore inexitiabiliter ...
...

Cap. 14 de sacerdotibus ... electa ...
... per alios sacrilege Daemoni et Satanae dica
... ibi Papam Summos sacerdotes Acolythos ...
et ministros ... ... et thure cremato ...

Cap. 15. monasteria virginum in Peru ... ... vovebant
... et ... ... et concubinis ... ...
donata Duci alicui ... magno munere habebatur. ... et Mexici
quod displacentibus Baal dicitur Dan. 14. ... in templo Mex.
ab illis commissi ... ...
... ...
aut ... ... consecrarentur arbitrabantur
... aut ... ...
Deus ... ... similes
virgines peruanae in Vestales, quod Diabolus non ...
... amore ... ... sed Dei ...
... commentus est.

Cap. 16. de Bonziis in China et Japone in Chinam
... ... Mandarynos ... nulla alia ...
... religio ... ...
cap. 12 metaphor. ... ... sanguine ...
... virginibus et Mexici religiosi.

Cap. 17 de Indorum feminis ... ...
3 reg. 18. filios filias suas ... ... in deser-
ps. 105. num. 25. 4 reg. 21. ... ...
ta et eremum ... ...

Cap. 18.
... ... Moysis sacrificia et extremo
Satan,
mas apud gentes ... ...
itaque sibi sacrificia fieri mandavit ...
... ...
tum demum ... ... hominum quoque
... ... nihil ... ...
... ...
... et ... ... impetrare.

India 7. 274

Cap. 18 Inde Mexicani suos sacrificios ejusdem tempore hyemis faciebant quo flumina alias esse augescere et exundare sueverunt: quae tamen ejusdem tempore homines suis oblationibus abominabant.

Cap. 19 de crudelitate hominum mactatorum, liberos in terris a 4. ad 10 annos pro Impiorum salute offerebant. ducentos et quinquaginta vel viginti ex Monasterijs. sic liberos pro parentum salute unde etiam de facto Regis Moab. item de Canan. et Iebusiti. Cap. 14.

Cap. 20 de Mexicanorum mactatione hominum apud Mexicanos apud quos non in usu erat illa liberorum mactatio sed in occisione aliorum hominum, caeterique gentes omnis ut aurum parangij animadverterunt.

Hostia ab Iisdem quae ex illis offerre vant sanguineo lanini sed Mexicani mactabant et comedebant eius Serviensque ut aliorum hominum excoriatio, pro ut occidendo a gi... de seu saxo relegato gladio cum scuto habens cum sacri ficulo contendebat, sed vitior victoriam habuit, scalet ... Item sclavo idolo presentabant habebant cui eius honore velut idolo tribuebant ut semper Dei imago una adesset postea mitter mactabant. unus annus durabat. numerus mactatorum infinitus erat multitudinis aliquando 5 occisi sunt. quanto quidem enim Demon illis intimabat sacerdotibus nempe ut Regi signi ficarent pro abesse quem Dij iam fame eo necabant vent quo audito statim belli inflammator quoque dein nebat ea quidem per feciales denunciabant, sed in pugna nihil aliud molebantur quam ut alter alterum vivum apprehenderet ut mactaretur ante idola ita ea de afficere ri prima laus.

Cap. 22. sed tandem hanc crudelitatem ipsos satiasset offendisse certum est. licet cacodemonijs aut hoc bella cum omnia hominibus perseverit abrogare non audebant sed rem plane immanem cognoverunt. unde singulari gratia Dei factum est ut quando lux Evang. appeteret tam ne fanda et foeda facinora illius abominassent quae vix facilius exhibuit ipsos erudire, etenim vel illa innocenti sanguinis effusione praeter alia legem quaerere inter ipsos iam consultabant, ut ferdinandus Cortesius ad Imper. Car. V. scripsit

Ore evulsa quaesitos et sanctos et mortos esse. docet eis Suereng lib. 2. ... sup ... Ioris Cap. 9.

Cap. 23. ut ipsa S. Eccl. Dei sacramenta Sathanam emulari aucus fuerit

In anni mensis Indorum cum Decembri Sacramentum bar[illegible] sacrament. Eucaristiae emulatur, sed longius de his Licentiatus Polo ad Don Hieronymum de Loaysa Archiepiscopum Lima.

Cap. 24. festum corporis christi daemon emulatur, atque inogantus est Maii Eucaristiae inter Indos sive bat in Mexico.

Cap. 25. de confessionibus in Peru, ubi et casus reservati peccata haec homicidia extra bellum, furta, adulteria, veneficia et fascinationes, Idolorum contemptus festorum profanatio, male de Inga dicere, et earum rebelliones facte. Haec a brevi confessoribus publicani aliquando licens erat. Inga autem soli peccata fatebatur ut Viracochae deferretur, post confessionem lavabantur. deinde agitabant quod aut multo homines percutiebantur urticis, sed ad Dei de id falsi ut Eius hominibus verae ceremoniae homines videre admirentur. hic de confessione Iapon. Commenda in lancea quadam erupit pendente.

Cap. 26 de unguento fuliginoso et atrato e venenis infestissimis et nocentissimis confecto quo unge bantur sacerdotes, ejus fuligine et fumo graveolentissimo gaudebant daemones. Hi sacerdotes in Mexico, in speluncis, specubus et obscuris, templorum crepidinibus sacrificabant

Tabaco Pero, Nicotiana Nicocacia idem venenum eundem habet historiam

in Peru confugiratores Harioli et idem genus multi, qui divinatores et Magi, Consultores Diaboli in Peru vocem quid audiunt, sed cum quo loquantur videant. hi longe multi magis obstant Indis ad evangelii doctrinam accipiendam quam haec cum Magiis et daemonibus habere commercia quae difficillime deserunt. idem etiam fuit Iaponens.

Cap. 27 caeremonia coeremoniae ipsi et Judaei et Mahometani aliqua deinde et moribus coes. in primis de Sacramento baptismo et circumcis. de matrimoniis Indorum Licentiatus Polo.

Libelli inventarii in matrimoniis; a uxore invito eras et in usque denuo nubebat

Indorum vitia, ferocia impuritas et otium, plus feminarum mollitiem quam virorum constantiam emularentur. Indi dixerunt se non amore sed potius timore ne Diabolus ipsis noceret cultus illi ministrare. Cuscanios et Mexicanos superstitiones infinite et innumerae visus non Diab. sibi Romam et Hierosolymam in iis urbes sibi emulari.

85000

Cap. 28 de festis Cuzcanorum et quod [illegible] SS. Trinitatis aemulari satagerit veteratorius hostis. etenim idolum quod credebant Deum qui in uno trinus et in trino unus existeret ex quo vera sacrilega Sathanae ambitio elucet qui dolis et mendacijs suis quidquid [illegible] potest veritati divinae surripit et in superstitionem suam extrahonem malitiose convertit. [illegible] Tangatanga vocabant. [illegible] [illegible] alti[illegible] meditatio est ut Deo simulis [illegible] salsem haberi possit. Indi tum temporalia curabant. post hanc vitam in [illegible] putabant [illegible] singula bona [illegible] iracolha ut Deus maris, [illegible] Deus [illegible] Mais indi Peruensibus Mamacora [illegible] Indi hodie superstitionis [illegible] [illegible] na [illegible] sangenne.

Cap. 29 de festo Mexicanorum Jubileo. item [illegible] Cantu quo nos flagris dorsa ferimus et [illegible] sanguine in nostrorum peccatorum [illegible] Antropophagi [illegible] [illegible] vescebantur.

Cap. 30 de mercatorum festo quo [illegible] [illegible] bant uno quoque persone [illegible]

Lib. 6. Cap. 1. adversus eos qui Indos omnino [illegible] brutae seu e pecuinum dictarunt. et falso ostenderunt contra, nasutos illos qui scabiose adeo et minimis distinctione de Indorum brutalitate et [illegible] [illegible] [illegible] barbarica [illegible] vitam egisse negandi est sed ingenio et industria non vincere certi.

Cap. 2. de Kalendarij fastis seu partitione temporis apud Mexicanos annum in menses 18 mensis 20 dies - unius summa 360, quinque dies nulli mensi interserant sed per eos [illegible] seu seculo annorum 52 et signis [illegible] 13 - ibi de orbita [illegible] [illegible] magno. deque opinione qua [illegible] Amsa orbita mundi finiri [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] de alia orbita [illegible]

Cap. 3 de eodem apud Ingas, Cusco Peru Regia = [illegible] [illegible] nominibus suas septimanas denominabant. [illegible] Astrologi [illegible] Planetas [illegible] [illegible] ab omnibus [illegible] imago [illegible]

Cap. 4. natione apud Indos [illegible] [illegible] nec Mexicana nec Peruentis nec Japonica nec Sinensis = sed signis schematis figuris aut cifris. hinc apud Chinas Mandarinis 85000 signa in usu sunt. [illegible] nobilior doct. [illegible] 1200 [illegible] [illegible] lingua [illegible] idiomati Sinensi [illegible] [illegible] sunt, unde Japones et Chinenses [illegible] [illegible] collo [illegible]. [illegible] Arithmetici numeri [illegible] nationibus cognitis sed diverso modo prolati, sed qui una [illegible] diversis rebus [illegible] explicandis accommo[illegible] [illegible], quomodo vero suppleam [illegible] coniunctiones [illegible] [illegible] quarum nulla [illegible] quomodo [illegible] puncti virgulis et figuris peculiaribus, sed [illegible] nomina [illegible] [illegible] [illegible] scripta exprimuntur. [illegible] [illegible] [illegible] longe [illegible] inscribere possimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sagaci essent [illegible]: [illegible]

Orbita haec quatuor septimanas continebat, [illegible] ber septimanae anni 13 qui collecti annos 52 [illegible] [illegible] seculi unius [illegible] per haec secula [illegible] rebant. itaque ~~[illegible]~~ seu rotas distinguendis [illegible] conficiebant in quarum marginibus ~~[illegible]~~ imagines seu characteres [illegible] significantes continebant e regione [illegible] viri capitello et thorace induti imago [illegible] adventus significarunt, colore rubeo [illegible] [illegible] utebantur. [illegible] quod imaginem rebus [illegible] labor et opus.

[illegible] apud Chinas Typi [illegible] forma, [illegible] figuris tabulis ligneis incisum est.

Cap. 5. [illegible] in [illegible] Chinenses [illegible] innumeros libros exarant. Matheseos ex[illegible] [illegible] Medicinae callens [illegible] [illegible] philosophiae [illegible] ideo quolibet mandarino Peruensis ac Mexicani qui scribendi et legendi periti habeat doctor [illegible] legendo et scribendo [illegible] [illegible] sagaces et industrij [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Cap. 7 Annales in noua hisp. forma. libros quosdam
concionatoris cuiusq ignorantes barbaritate regni traditi.
Scholas quoque addiscendis habebant in quibus quae
nos magno labore docebant praeceptis rethoricas ope
ram dabant. res tam cognitas summemoriter versus
illos toto elmo en gnl figuris expressos

Cap. 8 de numerandi ratione Peruanorum quae et gestorum
et cifris carebant sed et traditionibus parentum
lori derivatasque utebantur res quippos seu libri rationum
ex torte seu funiculis constantes nodos et coloribus
varijs res varias et diversas significantes. imo et
coloribus et nodis vocabula ediscebant veluti qui nodus
significet verbum caro falsae apprime callebant, et omnia similia
ex his ait ~~nam~~ certo sibi constare quod in plenis
quibus tantum aliquod impendunt nos longis spa
tijs exuperant aut anteuertant.

Cap. 9. qua Indi scriptionis serie utantur. Graeci et lati
ni et reliqui transuersis lineis a laeva versus dex
tram, Hebrei a dextra versus levam, chinenses sui folij
longitudinem a parte suprema deorsum procedunt, Mexicani
Mexicani sui longitudinem ab inferioribus ad superiora
procedunt aut in rotulas seu orbes signa sua depingebant

Cap. 10 de cursoribus velocissimis et veredarijs quibus utebantur Ingae
et cap.

Cap. 11. de formis Imperiorum, alij principes ad bella
duntaxat eligebant, alij ut invincibiles, alij tyrannidem ferebant alij
aspernabantur, clariora Regna Mexicanum et Peruense
Ingarum hoc divitijs excellebat illud aedificiorum Aulaeque splen
dore ac maiestate. Mexicanum electiuum. Peruense succe
ssiuum. alij sine rege et magistratum degebant et si pluris. cap. 19

Cap. 12 de Ingarum Imp. Regum defuncti legitimus haeres
Coya primaria uxore natus filius erat haec plerumque
soror Regis, apud Peru. enim Reges sorores pro uxoribus
habere solemne, solus primus filius ex coia Rex si tamen defuncti
frater germanus superesset filio praeferebatur. Insigne
regium rubeus ex lana globus seu villus e medio occipitio suspensus
In Peru nulla unquam in Reges Ingam rebellio nota est.
infandis laboribus eos Indos Reges afficiebat. Oriones apud eos
belli duces e illustri prosapia nati.

tyrannice exercitus a fratribus ut a Atagualpa contra
fratrem Guascam Ingam.

Cap. 14 aedificij nullo ordine ac serie legitima structa
fornices non norant, nec cum caemento calcem miscere
sciebant. tamen magnis ac immensae molis lapidibus
tanta solertia et industria unitis et coagmentatis ut
eminentia oculos falleret aedificia compaginata. pontes
congestis iuncis ac straminis mamentis conflabant
ex utroque littore fortiter deligatis

Cap. 15 de diuitijs Ingarum. Auinz comperto
affirment hispanos cum primum Indiam inua
sissent vix decimam thesauros partem nactos fuisse
qd Indi plurimas ante faciem hispanos secretissimis
locis absconderent. bona omnia Ingarum erant multa
n. bona aliqua hereditario iure in posteros transmittebat

Cap. 16 in domos extructione eq mulieres operas confe
rebant, quod qd nullo otio, aut mollitie educabantur
qd qd Maiz et lana, fabrica a Rege distribuere superat
vel in horrea aut condos publicos congerebatur. Omnes
qq quae sibi omnes erant cateamentos regimen
tes ve exequebatur.
dicit ipsos fuisse vitam admodum sobriam et continentem
egisse vnde postea quoque ad ~~[illegible]~~ euangelij doct.
accepta eo habiliores ac pariores erant.

Cap. 18, adulteri censebatur quo hec quispiam cum al
tera legitima coniuge [illegible] qua vnica tamen erat despon
debatur cum concubinis quae plurimae erant. secq. eo de
Peruanorum coniugijs. In Peru Atagualpa regnabat
qdo primi Hispani in Peru irruerunt. Cum leges Anteces
sores perm. legem tulisset vt Inga soli sorores suas in uxores ha
bere possent. qd qd matrimonij ipsi Indi factum fuit
ideo ipsi Reges ex Sor. mat. nati Deo asponentes
breuiter excipi. de matrim. Peruanos dicent. Post
tract. ad D. Hieronymi de Loaysa qui primus est rite Erroz
ri dignitati qdo vxores ex ante tacita post baptismum
Indis assignant. Sed et in synodo Limensi decretum est
coniugij a fratre et sorore contracti semper nullum et irritum
ipso iure fuisse, nec ipsi Indis longiori vsum est.

Cap. 19. Arx in Andes ab Ingis extructa aduersus orientales.
inimicos Brasilienses, Inga Americanis omnibus prudentiores
Cannares et qd hispanis adiuuit Ingas auxilio fuerunt cum
eis certant. Inga dicebant se primos dominos. ideo
ius ee ipsis caeteros subijci. sed et ipsos solum verum
et quasi Deum colendi ratio cognoscere gloriabantur. 1o Deos Vira
Cocha deinde sol. Deinde Guaca alij siue Dij aut Deos templa
al. omnes vigorem accipiebant. vide Cap. 21. idarge Inga qui fuit

Cap. 20 multi Ingarum sui Antecessoris bona ac thesauros accipie
bat. omnia n. eadem defunctis sepeliebantur. et vnusquisque rem
familiare sibi noua conficiebat.

Inga 300 et paulo plures annos regnarunt.

Cap. 22. Ultimam refert. Atagualpa cum alijs Ducibus
suis Guascarem fratrem captiuum habuit, fautores Gua
caris cum vi Dominum liberare desperassent ad sacrifi
cia confugerunt Viracocham deprecantes vt is de caelo mi
litibus mitti Dominum suum liberaret, dum autem sacrifi
cijs intenti sunt ecce hispani aduenerunt qui Atagual
pam comprehenderunt et captiuum fecisse dicerentur, unde eos
Viracocha ipsi dixerunt et via ad Regna illa orenda [illegible]
Amaro Inga vlt. Ingarum in Cusco supplicio affectus

Codex
2a
13
1-SIZE

35690

Cap. 24 de Regibus Mexicanis perfectis ammtis dignitatis regia signis Mytec erat. eis multi meos rebelles maxime quod Ticocico Regum 5. effeminatus venenis affinare voluerint: plerosque regni tributis dilatis fortianimo respondisse, et alios se meliores experientia sufficiendos nominasse. primis annis in re familiari ad immundam parvi et tenaces quod plerique pauperes ad Regum aliorum hiis Motecuma in signum animalibus servandis domus ibi ex omni genere et specie aerea terrestri aquatica salsa dulci:

Codex
De Bry
1
1-SIZE

Codex
De Bry
1
1-SIZE